

MAGYAR LAJKA

Nagys. Kozma András úrnak
BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényszeki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

A nemzeti spanyol kormány minden ország részéről megkívánja a maga jogi elismerését

Rendes diplomáciai képviselőt küldése nélkül egyetlen ország sem tarthat fenn Spanyolországgal tényleges kapcsolatot

Londonból jelentik: Az *Evening Standard* foglalkozik a nemzeti Spanyolország elismerésének kérdésével. A lap hivatalos körökből nyert értesülése alapján azt közli, hogy az angol és francia kormány csak azután ismeri el Franco nemzeti kormányát, ha Madrid felszabadítása bekövetkezik. Londonban egyébként erősen tartja magát az a meggyőződés, hogy Kataloniát néhány nap alatt végre sikerül megszabadítani a köztársaságiaktól, s azután Madrid következik sorra. Itt azonban valószínűleg közbelépések fognak történni, hogy a véres harcok ne hogy elhúzódjának.

Az angol lap állásfoglalását Franco tábornoknak az a közlése tette időszerűvé, melyben a nemzeti kormány álláspontját leszegezte a nemzeti Spanyolország elismerése ügyében. Ez az álláspont a következő:

A jelenlegi helyzetben a spanyol nemzeti kormány a más országokkal való tényleges kapcsolatokat az eddigi alkalmi ügyvivők útján nem kívánja folytatni. Ellenben azt kívánja, hogy amely ország övele tényleges kapcsolatokat akar, az küldjön rendes diplomáciai

képviselőt és jogilag is ismerje el a nemzeti kormányt.

Ezzel kapcsolatban a spanyol nemzeti lapok részletezik a kormány álláspontját. A nemzeti kormány semmiféle viszonyt nem óhajt fenntartani azokkal az államokkal, amelyek nem akarják tudomásul venni a „vörös” kormány végleges eltűnését, ennek törvényszerűen létezését, a hatalomra való alkalmatlanságát. A spanyol nemzeti kormány nem hisz az olyan államok jószándékában, amelyek ugyan hangoztatják a nemzeti kormány elismerését, de nem küldenek hivatalos diplomáciai képviselőt Burgosba.

További feltétele a nemzeti kormánynak az, hogy minden állam adja vissza azokat a kincseket, aranyat, értékeket, műkincseket és hajókat, amelyeket Spanyolországból a vörös kormány kiszállított más államokba. Megjegyzi végül a nemzeti sajtó azt is, hogy minden olyan kísérlet, amely a nemzeti Spanyolországnak jelenlegi szövetségeseitől való elválasztását célozza, a burzsoi kormány a legerőteljesebben visszautasít.

A nemzeti Spanyolország követelése Franciaországtól

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* szemlét közöl a francia és angol sajtó magatartásáról a nemzeti Spanyolország elismerése kérdésében. Az olasz lapnak az a véleménye, hogy az angol és francia sajtó össze akarja kuszálni az események szálait és így akarja késleltetni Franco katonai győzelmének politikai eredményeit. A *Giornale d'Italia* beszámolója szerint a francia sajtó a következő négy pontban összegezi a nemzeti Spanyolország követelményeit:

1. A francia területre menekült vörös hadsereg teljes leszerelése és szétszórása.
2. A volt köztársasági kormány lemondása és minisztereinek szétszórása.
3. A Spanyolországban még bentlevő vörös hadsereg minden feltétel nélkül való kapitulációja.
4. A köztársaságiak által Franciaországra

ba hurcolt spanyol nemzeti értékeknek hiánytalan visszaadása.

A lap még hozzáteszi, hogy a Franco által megindított mozgalom mélyszéles nemzeti mozgalom, amely új szellemiséget, új politikai és társadalmi berendezkedést akar adni Spanyolországnak. Ez azonban csak a mozgalom teljes győzelme esetén valósulhat meg. Olaszország és Németország ennek a politikai győzelemnek az elősegítésére nyújtott hathatós segítséget Franco tábornoknak. miután megállapította, hogy a köztársaságiak javára idegen államok részéről rendkívül hathatós megsegítések történtek. Olaszország és Németország hivatalos formában is együtt vállalja a fegyveres és szellemi felelősséget a nemzeti Spanyolország győzelme tekintetében.

Figueras elfoglalása után a nemzetiek az utolsó határközséghez jutottak

Barcelonából jelentik: A nemzeti csapatok Figueras város elfoglalása után teljesen biztosították a Pierneusok felé való előretörésüket. Minden jel arra mutat, hogy a kataloniai harcok utolsó felvonása van lepergőben. Észak-Katalonia minden területében a francia határ felé nyomulnak a nemzetiek és Puigcerdát, mely az utolsó határközség, valószínűleg csü-

törtökön elfoglalják. A nemzeti előőrsök már kedd este a Puigcerdai körzet területére léptek és alig néhány kilométerre vannak csak a francia határtól. Ujabbán 1235 köztársasági milícia pártolt át a nemzetiekhez. Katalonia végleges megtisztítása minden bizonnyal még e héten megtörténik.

A „Végek” felsírnak

Irta: Schmidt László (Ehed)

Valóban olyan idöket élünk, hogy önkéntelenül ez, a magyarságnak sok évszázadon keresztül küzdöterét olyan hűségesen kifejező fogalom jut eszembe, amikor a ma küzdelmeire gondolok. Azok a Végek, melyeken a fajtájakat védő, a kereszténységet mentő és magárahagyatottságukban is áldozatos életű nagyjaink sokat küzdöttek népünkért. Felsírnak azok a Végek, melyek sok áldozatos, de nagyszerű harcot láttak az idők folyamán s a mai idők tétlensége érthetetlen előttük.

Lantosaink gyöngybetűkkel irt verseikben dícsőítették a Végek veszedelmekkel teli, harci riadóktól sokszor megzavart, de mégis kedves életét. Csak ma nincs, aki tétova tétlenségünkben beleriadózni tudna. Mindent megmozgató munkarendbe sorakoztató, a jó akarásokat egymással összefüggésbe hozó vezérhangra volna szüksége a Végeknek. De ez a hang, ez a várva várt harsona, ez a hibáinkat és mulasztásainkat könyörtelenül elölkbetároló próféta még egyre késik.

Evszázadokon keresztül kifogástalanul, éber és becsülettel álltuk helyünket Európa keleti posztján. Védjük vérünk folyásával az okosabb, de ravaszabb népeket török s tatár dúlás ellen. A harctereket „Végeknek” neveztük el, hol a könyörtelen igazságot, hogy népünk mások érdekében cseppenként hullatja el vérét, megszipitottuk, s legjobbjaink vidám dallal ajkukon haltak meg másokért. Lovainkat ezüstös löszerszámmal, mentéinket drágakövekkel, zsebeinket száz arannyal töltöttük meg, hogy pusztulásunkban is urak lehessünk s ellenségeink nagyszerű halálunkban is megcsodálják uri mivoltunkat. Szórtuk uri mulatozásra is azt a sok kincset, amit a természet s népünk okos munkája bőven juttatott s nem gondolt senki arra, hogy a hét böszvendő után a hét szük is elkövetkezik.

De nemcsak anyagi kincseinkkel sáfarkodtunk okatlanul, hanem elfeledtük felfedezni azokat a lelki tulajdonságainkat is, melyeknek megszervezéséből anyagi szétomlásunk romjai között még új életet kezdtünk. Nem néztünk bele tiszta szemmel, jóakarattal, tenniakarással s jövőbe vetett nagy-nagy bizalommal az egymás életébe, mert nem láttuk meg, vagy nem akartuk meglátni lelkünk és életünk nagy sivárságát. A minket körülvevő sötétségben nem volt, aki világosságot gyújtson, vagy megfogva kezünket az erdő félelmes rengetegében, mint édestestvér vezessen a helyes úton. És emiatt a Végek, ahol a harcterek vannak, ahol egy népnek életere vérzett, egyre veszedelmesebbek lettek s már a vezetőikben is fogyni kezdett a hit és a bátorság. Küzdelmeinkben, melyeket olyan sok téren és nagyon sokszor saját népünk maradisága és célját nem értő vaksága ellen kellett folytatni, magunkra maradtunk. Fuldokoltunk sajátmagunkat fojtogatva kétségbeesésünkben, mert nem láttunk vezért, akitől népünk megmentéséhez segítő kezet várhattunk volna. Talán Isten verése volt, hogy csak ennyi idő után döbbenünk rá a való élet követelményeire s mások kell megmutassák, hogy nekünk nem politika kell, hanem népi és testvéri összefogás. Kevesen voltak, akik tisztán láttak a khaoszban. Kevesen voltak, akik pusztában elhangzó kiáltásként kétségbeesett szavukat felemelték pusztuló népi értékeink megmentése érdekében. S ezeknek a keveseknek sokáig kellett az álprófeta vádját viselni.

Ma azonban a Végeken élő és égő vezérek lelkében kigyultak már a tüzek. Népünknek annyi baját láttuk, szellemi és anyagi életének roncsai annyira frissek és előttünk fekvők, hogy őrhelyeinken meg kell gyújtani a lármafákat. Csak egy gyors és mindent elseprő szellemi és lelki

megújulás segíthet nekünk lelkének statisztikáinkban. Gazdasági életünkben egyre hátrább maradunk. A gazdasági megerősödést és újjászületést célzó mozgalmainkba a Végek vezetői még csak szórványosan kapcsolódtak be. A legnagyobb baj pedig az, hogy nincs egy minden érdekünket összefogó alakulatunk, melyért népünknek legkisebb sejtje is öntudatosan, céltudatosan dolgozna.

Aki meghallja a Végek így síró szavát s aki ezt az áldozatos munkát, melyben önmagát feláldozza, de népét és fajtáját megmenti és nagyra teszi, magára vállalja, azt mi pajzsunkra emeljük és hűséggel megyünk utána. Az lesz a mi vezetőnk, vagy nevezzük úgy: elnökünk.

Aki megteremti az itt élő magyarság népi egységét, vagyis megtanít arra, hogy nekünk magyaroknak jóban és rosszban egyeknek kell lenni és egyet akarni; aki felnyitja szemünket és önfeláldozó munkával minden magyart megtanít arra, hogy a közért mindenkinek tennie kell valamit, amit tehetsége vagy anyagi ereje enged, az a természet kiválasztó ereje folytán a mi vezetőnk lesz.

Végeken élő ember vagyok én is. A bajokat és veszedelmeket látom, mert lámpást adott kezembe az Ur, midőn lélekmentő munkára egy kicsiny faluba rendelt. Ez a lámpás a lélek, mely német névvel is szereti azt a fajtát, melynek tagjává született. Szerettem azonban nem elfogult, hanem a dolgokat lényegében felismerő és a népek adni akaró szeretet. Ha a „Romániai Magyar Népközösség” gyönyörű gondolatába valaki ezt, a népi egységet a fentmondottak alapján kialakító lelket tudja beleönteni, vagyis ebből a gondolatból egy élő szervezetet tud alakítani, az megérdemli a vezetőnek kijáró tiszteletet. Aki megteremti ezt a népi egységet s beleönti az öntudatot és céltudatot a Népközösség minden tagjába, az teremtő munkát végzett s ha önmagát fel is áldozza, népeinek felbecsülhetetlen nagy ajándékot adott.

A Végek felsírnak! Értsék meg tehát a küzdőterek szavát mindazok, kiknek a szervezés munkája adatott. Mi nem akarunk torzszalkodást; nekünk nem kell kőnc, amin marakodjunk; nevelésesegek és sirlalmasak is volnánk az úgynevezett hűsok fizek körüli ólalkodásokkal. Nekünk öntudat kell és magunkba vetett bizalom. És ezért nekünk irányítás, szeretet, megértés, népi összefogás és sok-sok munka kell, melynek tüzeiben izzadva dolgozhatunk egymásért. Ez legyen a mi Népközösségünk s akkor mi, akik itt a Végeken már régóta küzdünk, de akik eddig segítő és irányító kéz egységbe és céltudatosságba

összetartó szorítása hiányában erőnket pazaroltuk, érezni fogjuk az összetartás erejét. Ez az erő fog nagy tettekre képesé tenni minket, ez az összetartó erő lesz a Népközösség igazi elnöke.

A Végek felsírnak! Áldatlan, testvérvért ontó esetepaték és ügyesen megrendezett lovagi lovagvívások helyett, melyek a történelmi múltban is oly sokszor elkápráztatták a szemünket s amiatt nem láttuk az igazi célt, azok helyett komoly küzdelmet kívánunk. Olyan küzdelmet, melynek babérja az erők összefogása, egymás megértése,

segítése és ezáltal a Romániában élő magyarság jóléte lesz. Mi már készen állunk, hogy a törvény által megengedett keretek között népünk gazdasági és kulturális javáért küzdeni tudjunk. Mi már látjuk a lármafák lobogó lángolását. Mi már ismerjük a bajokat, melyeken segíteni kell. Bennünk van erő és népiünk iránti szeretet. Csak várjuk a vezért, aki összefog minden jóakarót, aki elküldi hozzánk a biztató irányítást a magunkért való munkára. Ezért sírnak a Végek s Uram ilyen vezetőt adj nekünk!

Törvény a gázálarc kötelező beszerzéséről

Minden vállalat április 30-ig köteles kifizetni alkalmazottainak gázálarcát, az összeget hat részletben levonhatja

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial legutóbbi számában megjelent az a rendelet-törvény, amelynek alapján a közzétett törvények és magánvállalatokat kötelezik, hogy alkalmazottaik számára gázálarcot szerezzenek be. A törvény fontosabb rendelkezései a következők:

Valamennyi közzétett törvény megjelenésétől számított hat hónapon belül tartozik tisztviselői számára gázálarcot beszerezni. A közzétett törvények rendelkezéseit közvetlenül a gázálarcot előállítására feljogosított gyár vállalatnál, vagy azok képviselőinél eszközölik.

Az ipari és kereskedelmi vállalatok, bármely kategóriába is tartozzanak, a gázálarc beszerzését, vagy megrendelését legkésőbb április 30-ig eszközölhetik.

A törvény szerint gázálarccal kell rendelkeznie az alkalmazottakon kívül a vállalat tulajdonosa is. A magán ipari és kereskedelmi cégek gázálarc megrendelésüket a munkásbiztosító pénztár központja, vagy ennek fiókintézményei mellett létesített különleges osztályhoz (biroul apărării pasive) juttatják el.

A rendelés ellenértékét a már fentebb közölt időpontig kell fizetni. A vállalatok által előlegezett összeget alkalmazottaiktól minimálisan hat hónap alatt vonhatja le. Ezen időpont után a gázálarc az alkalmazott tulajdonába megy át. A munkásbiztosító pénztár az ily módon bevételezett összegekből a felmerült kiadások fedezésére 1 százalékos visszatartást.

Abban az esetben, ha a gázálarcok gyártására engedélyt kapott gyárak a gázálarcot április 30-ig nem tudják leszállítani, úgy az érdekelt vállalatok a munkásbiztosító pénztár által ki-

állított igazolvánnyal kötelesek igazolni a légiügyi minisztérium ellenőrző szervei előtt, hogy a gázálarc-rendeléseket a törvényben előírt időn belül eszközölték.

Azok a vállalatok, amelyek a jelen törvény megjelenésekor már megrendelték alkalmazottaiknak a gázálarcot, nem esnek e törvény rendelkezései alá. Ellenőrzés esetén azonban tartoznak a rendelés foganatosítását igazolni, vagy ha a gázálarcok már birtokukban vannak, azokat felmutatni. A magán ipari és kereskedelmi vállalatok a gázálarcért az eredetileg előírt 640 lei helyett 600 leit kötelesek fizetni. Ennek az összegnek ellenében a gyár a vállalat lakhelyén köteles a gázmaszkot átadni. Az árak mentesek a forgalmi adó alól.

A törvény a továbbiakban úgy intézkedik, hogy 1939 július 1. után, azok a vállalatok, amelyek új alkalmazottat vesznek fel, legkésőbb 1 hónapon belül ezeknek is kötelesek gázálarcot vásárolni.

A fenti rendelkezések ellen vétőket szigorúan megbüntetik. A büntetés nagysága a vállalat alkalmazottainak számától függ. Kihágás esetén a tíz alkalmazottnál kevesebb emberrel dolgozó vállalatok 2–10 ezer lei, tíz alkalmazottnál 500-ig, 10–15 ezer, míg 500 alkalmazottnál többet foglalkoztató vállalatokat 20–200 ezer lei pénzbírsággal sújtanak. Ha az első büntetés kiszabása után a kihágást elkövetett vállalat még mindig nem tesz eleget a törvényben előírt kötelezettségének, úgy az első büntetés ötszörösével és a vállalat végleges bezárásával sújtható. A jelen törvény a Monitorul Oficialban történt megjelenésével egyidőben lépett életbe.

A forrás

Írta: Falu Tamás

Az utolsó vonat is befutott már az állomásra, mely a világ minden tájáról ropitve hozta a vendégeket. A betegeteket, a turistákat s a szórakozni vágyakozókat, az élet szerelmeseit. Jöttek törökök exotikus öltözékben, keleti színekben. Angolok hatalmas utibőröndökkel, saját külön kocsik ruháikkal. Franciák, magyarok és németek. Hangosan és hangtalanul. Kocsin, autón s taligákat toló hordárok után.

A világhírű éjszakai toalettjében pompázott. Rómáj oszlopos árkdái álomba ájulva várták a holnap reggel, a katonazenét s a sürgős-forgás ezerhangú szimfóniáját. A nagyobb éttermekből cigánymuzsika keletezte az éjszakát. A hűvös levegő párákat lehelt a nagy ablaktáblákra, melyek mögött fehér asztaloknál jóllakottak és soha jól nem lakók dőzsöltek.

A betegek, az üdülők már régen takaróik alá menekültek. Nekik szentírás volt az orvos rendlete. Ők nem pazarolhatták éjszakai nyugalmaikat, álmaikat s gyógyulásukhoz tartozott az ágybanforgás, a feljézés, a valami megnevezhetetlenül való félelem, a sóvárgó vágyakozás a test harmóniája után.

Az igazgatóság irodájában még bent ült a titkár és szivarozott. Előtte egy csésze forró tea. Különös szenvedélye volt a szivarfüstön áttört tea illatát mellére szívni. Ez az illat nyugalmat adott testének, ringató álmodat a lelkének. Ma már tul volt minden idegességén, elintézte a legujabban érkezetteket, a magáé lehetett a szivarfüstön párolt teafélé.

Egy kézzubonyos, kormosképu ember jött be. A gépész.

— Itt az igazgató ur, kérem szépen?
— Nincs — felelt a titkár s a gépész ijedt arcára nézett. — Baj van talán?
— Ugy hiszem, kérem. A forrás elapadt.

— Ne beszéljen bolondokat! A Zsófia-forrás?

— Igenis. A Zsófia-forrás. Öt percnként kellene előtörnie s már tízszer ötperc is elmúlt és nem tör fel.

A titkár elfelejtkezett a teáról, a szivarról s futott a forrás felé.

A Zsófia-forrás egy drótoszlopos kupola alatt élte világhírű sok-sok évezred óta. Megvolt a maga legendája, mint minden forrásnak. Azt már tudjuk, hogy az egyiket egy király fedezte föl vadászat közben, a másik egy meteorok hegyén buzogott föl, a harmadik egy remetének volt a szállása, a negyedik egy gyerekyilkos királyaszonny könnyeiből gyülemlött össze. A Zsófia-forrás vizét itták a világ minden részén. A tengerentúl épp úgy, mint a tengeren innen. Sok embernek adta vissza egészségét és sok emberrel hitte el, hogy használt az egészségének. És mint minden világhírű víz, — hála a vegyelemzők tudományosságának — sokféle bajnak volt a panacea. Azt hirdették róla, hogy mint ivóvíz meggyógyítja a lezrosezabb gyomrot, mint fürdővíz eltünteti a reumát, belélegzéssel nagyszerű hatása van a kezdő tüdőbajokra: egy pár csepp belőle a szembe a sas élelétását kölcsönzi: bedörzsöléssel vassá edzi az idegeket.

Es ez a forrás most elapadt!

A titkár lábujjhegyen közeledett a forrás felé. Félt, hogy hangos zörgéssel még jobban elijeszti a föld feletti léteket. Megállt és hallgatott. A máskor oly megszokott, oly semmibe vett sietérgés nem hallatszott. Letérdelt a földre, odanyomta fülét a kavicsokra. Nem hallotta a víz ihégesét. Máskor ennyi idő múlva már morogva, dühörögve tört elő az ár, hogy gözölgő fehér szalagokban omoljon szíjjel a kupola alatt. A forrás most néma volt. Meg volt halva.

A titkár úgy érezte, hogy a vér, az élet forrása ugyanúgy húzódik benne vissza, mint a földalatti csoda a virágos park alatt. Semmihe látta tűnni egzisztenciáját, részvényeit, jövőjét. Lehajolt és öklével verte a földet. A sarkával rugdalta.

Jött a gépész az igazgatóval.

— Ugy-e igazam volt, titkár ur?

Az igazgatóban alig volt élet. Mint egy ke-

mény felelősségrevonás támadt a titkár:

- Mi van a forrással?
- A forrás elbujt. Nincs többé.
- Akkor mi sem vagyunk többé.
- Ezért vagyok kétségbeesve magam is.
- De talán még vissza tudjuk vezetni? —

reménykedett az igazgató. — Lehet, hogy valami mélyi hatás elvezette. Utána kutatunk és vissza-hozzuk. Addig esend. Erti titkár ur? Erti, gépész ur? Addig esend! A kutat holnap korán reggel elárjuk. Kijárjuk a táblára, hogy a forrást tisztítjuk, öblöt bővítjük, vizét bőségesebbé tesszük. Hajnali négy órára itt álljon a kufurómaster. Meg kell keresni a vizet s vissza kell hozni. Nem engedjük megzökkni. Itt életekről van szó. A betegekéröl meg a miénkrol is, titkár ur, gépész ur. És elrohant.

A víz pedig ezalatt a mélyben szivtelennül, könyörtelenül apadt vissza egy láthatatlan hatalom sugallatára. Egy nedves csatorna maradt utána a földben, mely még könnyesen emlékezett a távozottra. Az erő, mely sok-sok esztendővel előtt a föld felé lökte, elgyengült, mint egy kiutasított kar, mely végtére mégis megbocsátóan laukad le.

A hajnali napsugarak átkukucskáltak a hegyeken, a madark új életet danáztak, a harmat boldogan ragyogott s a homályból önmagát kivágó fürdőtelep frissülten várta az emberi zajt. Láthatóvá lett az új szanatorium épülete, mely még be sem volt földve, épp tegnap fejezték be rajta az ács munkát s ennek örömeire zászlókat és fénygalyakat tűztek a gerendáira. A villasorból félig s egészen felhuzott fala kipiroslottak elő szent vágyakozással a beteljesülés iránt. Minden az életnek élt és akart élni, a gyógyulásnak, a fel-lélekzésnek, a felszabadulásnak. A háztetők mint-ha hurrát kiáltottak volna az erők felé s az erők mint-ha a házakat éljenezték volna.

Még nem tudott senki semmit. S amíg a titkár fejét lehorgaszta botorkált az igazgatóság épülete elé, a háta mögött kullogó gépész esendesen s hajította:

- A vizek is meghalnak, nagyságos ur

A Magyar Lapok előfizetőihez

Túl azon az igyekezetünkön, hogy lapunk színvonalát újságírói szempontból fokozatosan emeljük, nem tévesztettük szem elől azt sem, hogy olvasóközönségünkkel szoros kapcsolatot teremtsünk. Ezt a kapcsolatot igyekszünk kíméltetni, amikor ajándékozási akciókkal olvasóink, illetve előfizetőink között minél több örömet akarunk szerezni.

I. CSOPORT:

Azok az előfizetők, akik tolyó év február hó 20-ig EGY EGESZ ÉVRE előre, vagyis 1939. évre kiegyenlítik az előfizetési díjukat, résztvesznek teljesen díjtalanul alábbi nyeremények kisorsolásában:

1. Egy 6 személyes valódi ezüst dessert készlet.
 2. Egyhetes nyaralás a Gyilkos-tónál.
 3. Egy fényképezőgép.
 4. Előfizetés a „Magyar Lapok”-ra egy teljes évre (1940. évre).
 5. 1000 lei értékben könyvek tetszés szerinti választásában (a könyvek jegyzékét annakidején kiküldjük).
- Ezenfelül 10 előfizető között szeptosztunk 1-1 regényt.

II. CSOPORT:

Akik február 20-ig az 1939. évi ELSŐ FÉLÉVI díjukat egyenlítik ki. Az alábbi nyereménytárgyak kisorsolásában vesznek részt:

1. Egy perzsa szőnyeg.
 2. Egyhetes nyaralás Püspöktúrdón.
 3. Egy női- vagy férfi karóra, esetleg zsebóra.
 4. Egy félévi ingyenes küldése a „Magyar Lapok”-nak 1939. második félévében.
 5. Gyönyörű kivitelű Eucharisztikus Kongresszusi Album.
- Ezenfelül 10 előfizető között szeptosztunk 1-1 regényt.

III-IV CSOPORT:

Azok között, akik 1939. február 20-ig bezárólag teljes egészében rendezték az előfizetési díjukat, azaz hátralékban nincsenek. (Ide tartoznak a most jelentkező új előfizetők is, akik legalább háromhavi díjat fennfent időpontig kiegyenlítették!) Az alábbi nyereménytárgyak kisorsolásában vesznek részt:

1. Egy uti neccesaire.
2. Egy álló asztali óra.
3. 500 lei értékben könyvek tetszés szerinti listát megküldjük).
4. Egy villanylámpa (amennyiben a nyelő fűtőhelyen lakna, ahol villany nincsen, ez esetben petroleumfűtővel cseréljék ezt fel).
5. Egy csinos tölthől.

Nagyon fontos!
ASPIRIN

csak tablettákban
Utasson vissza minden port, mert ASPIRIN csak tablettákban kapható! És minden ASPIRINtablettán látható a „Bayer»-kereszt!

A Pázmány Társaság díszközgyűlése

Az erdélyi katolikus írók, költők és tudósok ünnepi fölvonulása a püspökszentelés alkalmából

Megírtuk, hogy Márton Áron püspökké szentelése alkalmával az erdélyi római katolikus Népszövetség Pázmány Társasága, — amely Erdély katolikus irodalmi, művészeti és tudományos társasága. — február 11-én, szombaton délután 6 órai kezdettel díszközgyűlést tart. A püspökszentelés ünnepi alkalmát ragadta meg Erdély katolikus íróinak, költőinek, tudósainak a társasága, hogy újjáalakulása után első ülésével a nyilvánosság elé lépjen. Jelenti ez nemcsak azt a szeretettel, ragaszkodást, amellyel Erdély katolikus írói és tudósai is körülveszik az új püspököt, Márton Áront, de jelenti azt is, hogy a katolikus gondolat, líra és tudományosság nem némuít el ezen a földön, hanem diadalmas erővel tör útát a tiszta krisztusi magasságok fele.

A szombati díszközgyűlés vendégei között biztosra veszik Cassulo András érsek pápai nuncius jelenlétét, továbbá azt is, hogy

Fiedler István, Pacha Ágoston és Márton Áron püspökök szintén jelen lesznek.

A rendkívül értékes, magas színvonalú műsort most alkalmunk van részletesen is ismertetni.

A közgyűlést a Királyhimnusz vezeti be, mely után Monteverdi-Kerényi ünnepi énekét adja elő a Marianum liceum énekkara. Ezután Pakocs Károly pápai kamarás, szatmári kanonok, a kiváló költő, a Pázmány Társaság elnöke nyitja meg ünnepi beszéd keretében a díszközgyűlést.

Kiss Jenő, a fiatal erdélyi írónemzedék egyik kiváló tehetsége, a Pázmány Társaság rendes tagja újabb költeményeiből ad elő.

Ezután dr. Bíró Vencel kegyesrendi tartományfőnök, a színes és mozgalmas írásairól közönségünk körében is olyan jólismert történettudós felolvasása következik Erdély székely származású püspökeiről. A tudós szerző ugyan jelenleg beteg, de mégis remélni lehet, hogy egészségi állapota a felolvasás idejéig megjavul.

Dr. Erdőss Alfréd, a Pázmány Társaság rendes tagja, Laudes solorum címen verseiből ad elő.

A zárszót dr. Gyárfás Elemér, az Erdélyi Egyházmegyei Tanács világi elnöke, a Pázmány Társaság alelnöke tartja. Ertesülésünk szerint az Erdélyi Katolikus Akadémia átalakulását s a helyébe lépett Pázmány Társaság célkitűzéseit és hivatását fogja ismertetni és méltatni.

A díszközgyűlést a Marianum liceum énekkara a pápai himnusz eléneklésével zárja be.

Ulést tartott

a francia titkos államtanács

A világháború befejezése óta másodszer gyűlt össze ez a legfőbb szervezet. — A parlament nemzetvédelmi bizottságával ismertették Franciaország katonai helyzetét

Párizsból jelentik: A világháború befejezése óta másodszer tartott most ülést a titkos államtanács. A tanácskozásba a parlament nemzetvédelmi tanácsának tagjai vettek részt. Az ülésnek az volt a célja, hogy tisztázzák Franciaország katonai helyzetét és módot adjanak a nemzetvédelmi tanácsban helyetfoglaló képviselőknek a katonai helyzet megismerésére.

AZ ANGOL ALSÓHÁZBAN KIFOGÁSOLJÁK A CSEHSZLOVÁKIA FÖLSEGÍTÉSÉRE ADOTT KÖLCSÖNT

Londonból jelentik: A Csehszlovákiának adandó pénzügyi megsegítés ügyét szerdán tárgyalták az angol alsóházban. A kérdésben Tasker konzervatív képviselő szólalt fel, aki szigorúan és elítélően bírálta a cseheknek adandó kölcsön ügyét. Hivatkozott a képviselő a cseh lapok 1938 áprilisában megjelent közleményeire és azokat a Ház előtt felolvasva, bizonyította, hogy a csehek a válság idején szövetségeseiknek Franciaországnak, Oroszországnak és Angliának a segítségére számítottak. Azt hitték, hogy ezek a nagyhatalmak új világháborút kezdenek Csehország területének fenntartásáért. De vajon miért döntse magát új háborúba Anglia? — kérdezte a képviselő — hogy Csehszlovákiát megmentse?

Ezután rátért Tasker arra, hogy azzal akarták befolyásolni és könyörületre bírni Angliát, hogy Csehország elveszítette területeinek egyharmadát és szanbányáit. Hivatkozott a kép-

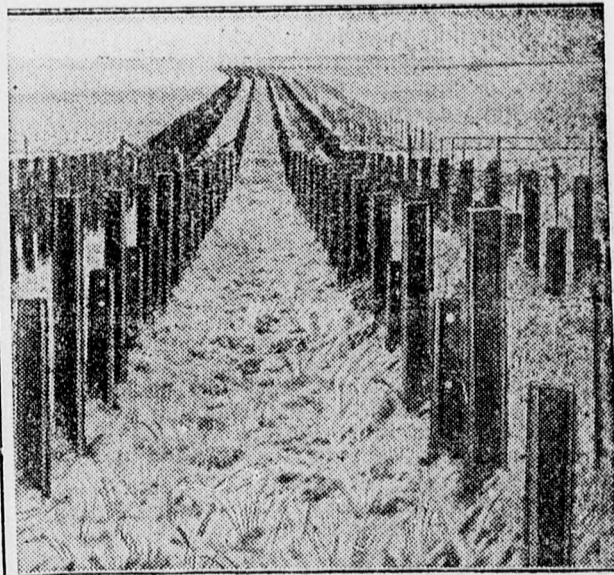
viselő arra, hogy más országokat sokkal nagyobb veszteségek érték és Anglia még sem mutatkozott könyörületesnek. Ha már több millió fontot ajándékozni akarunk — mondotta Tasker — akkor nézzük meg, hogy kinek adjuk. Hivatkozott arra, hogy ezt az anyagi megsegítést az angliák részéről Magyarország jobban megérdemelné.

OLASZORSZÁG ERŐSÍTÉSEKET KÜLDÖTT TRIPOLISZBA ÉS LYBIÁBA

Londonból jelentik: Itt az a hír terjedt el, hogy Olaszország erősítéseket küldött Tripoliszba és Lybiába. Angol hivatalos körökben nem cáfolják ezeket a hírszövegeket, hanem úgy világítják meg a helyzetet, hogy az angol-olasz egyezmény értelmében Olaszország bizonyára értesíteni fogja Angliát a tripoliszi és lybiai csapatmozdulatokról.

HOLLANDIA IS KÉSZÜL GYARMATAI VÉDELMERE

Hágából jelentik: A holland képviselőházban a gyarmatok visezaadásának kérdésével foglalkoztak. Welter képviselő szólalt fel ebben az ügyben és beszámolt azokról a hírszövegekről, amelyek szerint nemzetközi értekezlet után, akarnak újból felosztani a gyarmatokat. Welter azt állította, hogy ilyen tervről nincsen szó. Mindenesetre ajánlotta azonban, hogy Hollandia minden vonalon a legerőteljesebben építse ki védelmi berendezéseit.

A maginot vonal a belga-határon. Képünkön tankelhárító kerítés látható

A gyergyószentmiklósi magyarság is belépett a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának magyar kisebbségi alosztályába

Gyergyószentmiklós. Saját tud. Dr. Gaál Alajos orvos a gyergyói magyarság tevékeny vezetője február 5-én, hivatkozva a kormány és a romániai magyarság vezetői között kötött megállapodás 3-ik pontjára a gyergyószentmiklósi város-háza nagytermében hívta össze a társadalom vezetőit, hol a város polgármesterével közölte a helyi magyarság nevében a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának magyar tagozatába való belépési szándékát. Hivatkozott a január 17-én létrejött megállapodásra, mely szerint a politikai tevékenységen kívül, — mely csak a Nemzeti Ujjászületés Arcvonala keretében fejthető ki, — a román állampolgárságú magyarok közművelődési, gazdasági és társadalmi célkitűzésű külön szervezetet létesíthetnek.

Elérkezett az ideje, — mondotta, — hogy a gyergyói magyarok ezt a szövet mindnyájuk javára mielőbb életre hívják.

Fentiekből értetődőleg ehhez legelső sorban az szükséges, hogy a Nemzeti Ujjászületés Arcvonal magyar alosztályába belépjenek. Ismertette továbbá a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának lényegét s kérte, hogy a város polgármesterének jelenlétében jelentsék be egyenként is az Arcvonal magyar kisebbségi alosztályába való belépésüket. Elmondotta, hogy hasonló természetű felhívást fog intézni Gyergyó minden székely községének magyar társadalmi vezetőjéhez, továbbá a községi és járási kisebbségi tagozatokat megszervezi s azok körében társadalmi, gazdasági és közművelődési tevékenységet szorgalmaz, melyhez megfelelő vezetőséget is választ.

Sabiu polgármester elismeréssel vette tudomásul a belépést és ígéretet tett, hogy a tagozat megalakításához, megszervezéséhez minden tőle telhető támogatást megad

Forster Nepomuki János halála

Hátszegen temették el, szülei sírja mellett

Gyulafehérvárról jelentik: Gyulafehérvárt, baloldali szélhűtés következtében, két heti szenvedés után, 78 éves korában meghalt a vak, várbeli öreg pap, az univerzális élő lexikon, a krónikaszerű szájhagyományok őre és kiapadhatatlan ékesszavú hirdetője: a gyulafehérvári egyházmegyenek mindenki által nagyrabecsült Mukí bácsija. Erdély régi, himnuszpapja alakjainak utolsó lányszemét alkotta az ő, testileg fogatalkos, de lelkiében és szellemiében csodálatos szép egyénisége. A Gondviselés hatalmas ésszel áldotta meg, amellyel bámulatos emlékező erő és beretvácsos ítélő képesség párosult. Forster Nepomuki János ezelőtt 35 évvel vesztette el látását teljesen, s azzal együtt halála is annyira meggyengült, hogy csak jobb fülvél tudta megérteni a vele beszélők közül azokat, akiknek erősebb volt a hangja. De azért tüneményes nagy szellemét egy percig sem hagyta táplálatlanul. Hűséges jó barátai olvastak fel neki fontosabb újságcikkeket, misérészleteket, a pápi szolozsmából egy-egy napra való anyagot. A nagyobb ünnepek szentmiséit és pápi szolozsmáit így könyv nélkül tudta. Minden nap misézett; a szentolvasót éjjel-nappal recitálta; átlag minden 24 órában 15—20 olvasót mondott el. Buzgó, imádságos, igazhívő pápi lélek volt, aki nemcsak önmagától, de a paptestvéreitől is megalkuvás nélkül követelte és sürgette az egyházas szellem ápolását.

Csekély pápi nyugdíjából állandóan egy-egy jó viseletű, eszes tanuló tartott és nevelt maga mellett. Ezek voltak az ő állandó felolvasói és íródeákjai; ezekkel bonyolította le akadálytalanul az egész egyházmegyére kiterjedő, hihetetlenül széles körű levelezéseit.

Neveltjeit nemcsak élelmezte, ruházta, de oktatta is, különösen a magyar helyesírásra, németre, latinra, sőt a természettudományokra is; mert úgy tudott mindent, amit diák korában ta-

nult, mintha ma járná első eminensként az iskolákat. Alik így oldala mellől kikerültek, s akikre eddig közel 200.000 leit költött, ma derék világi férfiak és hű papjai az egyháznak.

A kánonjogban volt tüneményesen jártos; úgy magaráta annak részeit, mint egy tanszéken ülő öreg tudós. A papok kételyeikben, konfliktusaikban hozzá fordultak tanácsért; s ő, a mindenki sorsát szívén hordó hű, igaz barát, nemcsak tanácsokkal látta el a fojtott könnyektől lázas paptestvéreket, de vigasztaló, édes igékkel is. Mukí bácsi sok-sok csüggedő pápi szívnél adta vissza az önbizalmat, a megnyugvást; sok üldözött oltárszolgának lett lelki egyensúlyozója. Ezeknek a halálhír hallatára könnybe lábad a szemük; imáikban holtukig élni fog Mukí bácsi áldott emléke.

Forster János irodalmi munkásságával örökítette meg nevét az erdélyi egyházmegye analiseiben; mert híres volt a tollforgatásban is. Mikor ezelőtt 50 évvel, mint nagyszabonyi képlán, küldözgette az egyházmegyei lapba: a Közművelődésbe híres kritikái leveleit, a központ egyszerre felfigyelt s úgy tekintett rá, mint egy új, szellemi üstökösre. S valóban szónoki és irodalmi téren tüneményes pályát futott volna be, ha meg nem vakult. Lónhart püspök, a kitűnő adminisztrátor, s a még kitűnőbb emberismerő, 1891-ben berendelte s püspöki irodába referensnek szertartói rangban. Vele fogalmaztatta a fontosabb, kényesebb természetű felterjesztéseket a Szentsekhez, a királyhoz, a miniszteriumokhoz, magyar, német, latin nyelven. Forster fogalmazványai mintaszereket voltak úgy alakilag, mint tartalmilag; minden dolgotán látszott az alapos tudás, a szakszerű felkészültség. Nem egyet azok közül ki is nyomtatott és közkincsé tette a püspöki hivatal. Ilyen volt a székely képeről írt tanulmánya, melyet annak idején világos okfejtése, történeti és jogi vonatkozásai miatt kormánykörök is megbámultak. Sokat írt lapokba, folyóiratokba. Az 1913-iki egyházmegyei zsinatot is tulajdonképpen ő, a vak pap készítette elő a zsinatról szóló veskos, kivonatolt könyvével, mely később irányítóul szolgált idegen egyházmegyék zsinattartásánál.

Forster látása pár évi központi munka után egyre rosszabbodott, kénytelen volt ezért 1896-ban nyugdíjaztatnia magát s elkerülhetetlen szemoperációi miatt beszüntetni hosszu évekre nagy jövőt ígérő irodalmi munkásságát, egyfelől az egyházmegyei adminisztráció, más felől a tudomány szolgálatának, különösen pedig a kánonjogi ismeretek népszerűsítésének végtelen kárára.

Temetése e hó 8-án ment végbe, végrendeletének megfelelően példátlan egyszerűséggel. Holttestét barátai és hálás neveltjei Hátszegen állították s szülőinek sírja mellett tették a földbe pihenésre a feltámadásig.

Négy nappal elhalasztották a Balkán-szövetség értekezletét

Bucuresti. Saját tud. A Balkán-szövetség értekezletét, amelynek február 16-án kellett volna összeülnie Bucurestiben, négy nappal elhalasztották, hogy Cincár Markovicnak, Jugoszlávia új külügyminiszterének ideje legyen tanulmányozni a megbeszélésre kerülő kérdéseket.

Óriási részvét mellett temették el dr. Frankó Endre főszolgabíró

Biharkeresztesről jelentik: Szerdán délben mélyszégyes és óriási részvét mellett folyt le a biharkeresztesi járás általános közbeesülésben és szeretetben állott egykori főszolgabírájának, dr. Frankó Endrénak a temetése. A temetést megelőzően délelőtt 11 órakor gyászistentisztelet volt a biharkeresztesi római katolikus templomban, amelyet zeufolóság megtöltöttek az elhunyt főbíró nagyszámu tisztelői. A rekvium után a gyászházhoz vonult a gyászoló közönség, amelynek sorában látható volt nemcsak Biharkeresztes, hanem az egész járás népe, a magyarországi Bihar megye egész tisztikara élén Vajay Karoly főispánnal és Nadányi János alispánnal, sőt több, a határon túlról érkezett gyászoló jóbarát és tisztelő is. A többeszer főre tehető, hatalmas gyászoló közönség mélyszégyes részvételével mindenél erősebb bizonyítéka volt annak a megbecsülésnek, mely a lakosság és általában mindazok részéről körülvette dr. Frankó Endrét, akik ismerték és értékelné tudták az ő kiváló, egyéni képességeit és lelkiességét. A gyászszertartást Erdődi Bakách Iván plébános végezte fényes pápi segédlettel. Az elhunyt főszolgabíró koporsójánál a tisztviselői kar nevében Nadányi János alispán, a jegyzői kar nevében pedig Papp Béni főjegyző veté bucsut. Megható volt a helyi református lelkész bucsubeszéde, aki bensőséges szavakkal juttatta kifejezésre a felekezet közötti béke és megértő együttérzés megnyilvánulását a katolikus vallású főszolgabíró halála alkalmából.

Kell-e a városi taxafellebbezésre 27 lei bélyeg?

A nagyváradi törvényszék elvi-jelentőségű döntése

Nagyvárad. Saját tud. Nagyon sok panaszra adott okot a múlt évben az, hogy a Nagyvárad városi iktató hivatal követelte, hogy a taxák kivétele ellen beadott fellebbezéseket 27 lei bélyeggel kell ellátni. Ez az előző évben nem volt meg és lényegesen el is vette a kedvét a felebbezőknek. Huszonhét lei fiskális és 2 lei repülőbélyeg, 29 lei akkor, amikor a kivetett összeg sem volt sokkal magasabb. Így aztán, akivel szemben például 10 lei tüzöltó taxa helyett 50 leit vetettek ki, lemondott a felebbezésről.

Voltak azonban olyan adózók is, akik bélyeg nélkül adták be fellebbezéseiket, amelyeket aztán a felebbezési bizottság, mint helyeghiányos beadványt anulált s ezt azzal indokolta meg, hogy az 1938 április elsején kihirdetett törvény előírja, hogy a kincstári ügyekben beadott fellebbezésekre 27 lei bélyeg kell felragasztani, s így ugyanaz a bélyeg alkalmazandó a városi felebbezéseknél is.

Ilyen alapon semmisítette meg a felebbezési bizottság a Goidl Sámuel felebbezését is, aki aztán mint tag a Bérlők Szövetségétől kért orvoslást. Ennek ügyésze dr. Zoltán Károly semmisségi panasszal fordult a törvényszékhez, ahol részletesen indokolta a megtámadott álláspont tarthatatlanságát. Kifejtette, hogy a hivatolt örvényszakas, kifejezetten a kincstári adók elleni felebbezések felbélyegzésére vonatkozik, már pedig generalis szabály az, hogy magyarázat alapján semmilyen közterhet nem lehet kiterjeszteni, mert ilyen kiterjesztéshez egyenes törvényes rendelkezés kell, ami jelen esetben hiányzik.

A nagyváradi törvényszék III. szekciójának Jonescu-tanácsa, most tárgyalta az ügyet. Az ügyvéd indokolását helyesnek találta és ítéletében kimondotta, hogy a városi kivételek ellen használt felebbezésekre a 27 lei fiskális bélyeg nem jár. Ez az ítélet különösen a folyó évi kivételekre fog nagy fontossággal bírni, mert köztudomás szerint az idén a kivételek 5 évre szólnak.

Margaret Miltshell:

Elfujta a szél

Több mint kilencszáz oldal ez a hatalmas alkotás, amelyen szerzője hét évig dolgozott. Egy nagy szerelem és egy nép élet-halálközelmének regénye, de ugyanakkor döbbentetés hűségű történelmi munka és ragyogó lélektani tanulmányok sorozata. A cselekmény olyan bősodru, mint a kiáradt Mississippi — de ugyanakkor a lélekrajz, az emberábrázolás minden értéke is meg van benne.

Ara 264 lei és portó.
Singer és Wolfner kiadása.

Meghívó a keresztény irodalom barátaihoz

A Pázmány-Társaság elnöksége ezúton is tisztelettel meghívja a keresztény irodalom barátait a f. hó 11-én, szombaton délután 6 órákor Kolozsváron, a piarista főgimnázium Jósika-termében (Str. Cogălniceanu 2.) rendezendő díszgyűlésre.

Harc a szovjet-mandzsú határon a két ország határőrei között

Moszkvából jelentik: A Tass távirati iroda jelentése szerint súlyos határc incidens történt a Szovjetorszag és Mandzsúria határvidéken. A határ mellett a szovjet határőrök összeütköztek a mandzsú határőrökkel és szabályos harcot vívtak. A harcnak sok halott és sebestült áldozata van.

Helyreállott az ország külkereskedelmi mérle- gének egyensulya

Bucuresti. Saját tud. A Nemzeti Bank igazgatótanácsa elkészítette jelentését, amelyet a február 9-iki közgyűlés elé fog terjeszteni. Ebből kiténik, hogy Románia külkereskedelmi mérlege, amely az 1938. év elején deficites irányzatot mutatott, az év végén helyreállt, úgyhogy a 21.995 millió leies kivitel, szemben a 18.043 millió leies behozattal, 3.952 millió leies többletet mutat fel.

Gusti professzor beszámolója a Társadalmi Szolgálat multévi munkásságáról

Bucuresti. Saját tud. Gusti professzor, a Társadalmi Szolgálat elnöke szerdán nyilatkozott a sajtónak a falu-kutató diáksapatoknak az elmúlt év nyarán végzett munkájáról.

— A diákok ötvenöt moldvai, erdélyi, bán-sági és besszarábiai faluban végeztek gazdasági, egészségügyi és közművelődésügyi kutatómunkát, összesen 105.000 falusi lakosról gyűjtve adatokat. Az irni-olvasni tudás tekintetében például Bukovina egyes vidékei nyolcvanöt százalék irni-olvasni tudót mutatnak fel, míg Cetatea-Alba környékén 50 százalékot is elér az analfabéták száma. Besszarábia legtöbb az analfabéta, Erdélyben változók a viszonyok, egymáshoz közel eső területeken is.

Hitler vezér és kancellár Göring marsall tanácsára változtatásokat vitt végbe a légihaderő vezetésében. Milch (baloldalt) tábornok a légihaderő vezérinspektora lett Stumpf tábornok pedig (jobb oldalt) a repülésügyek főnöke.

ELJÖTT A PILLANAT, HOGY MILLIOMOS LEGYEN

Az egész ország izgalommal várja az ÁLLAMI SORSJÁTEK IV. osztályának február 15.-iki húzását.

EGYETLEN NAPON
279.608.000 leit

osztanak szét, akkora összeget, amely bárki legmerészebb álmát is meghaladja.

NE FELEJTSE EL
SORSJEGYÉT
MEGJITANI!

IV. OSZTÁLY — A MILLIOMOSOK OSZTÁLYA

Az új zsidótörvény tárgyalása a magyar parlament egyesített bizottságaiban

Az állampolgárság felülvizsgálása és a zsidók választójoga

Budapestről jelentik: A képviselőház egyesített bizottsága szerdán este folytatta a zsidók társadalmi, politikai és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló vitáját. Megszavazta a bizottság a közjogi korlátozásokat. Az állampolgárságról szóló pontnál pedig a következő megfogalmazást fogadta el: „A honosítás (visszahonosítás) hatálytalansága kiterjed a honosított (visszahonosított) együttélő feleségére és szülői hatalma alatt álló gyermekeire is, ha külön rendelkezés másképpen nem intézkedik.”

Taschnik-Nagy András igazságügyminiszter felelősközlésében helyesnek mondta, hogy a zsidókat állampolgársági szempontból egyenként bírálják el és csak olyan zsidónak adják meg az állampolgárságot, akinek a Magyarországon való betelepítése kívánatos. Megtörténik ugyan gyakran, hogy olyan zsidó nők,

akik Németországban élnek és az ottani zsidó intézkedések alól ki akarják vonni magukat, apróhirdetések útján magyar férjeket keresnek és szereznek, hogy magyar állampolgárokká váljanak. Az ilyen visszaélések megakadályozása feltétlenül kívánatos.

A zsidók politikai jogainak megállapításánál a bizottság elfogadta azt a javaslatot, mely szerint zsidó nem lehet választás útján a felsőház tagja. Kivételt képeznek a zsidó egyházak képviselői. A szavazati és választhatósági jog tekintetében elfogadták azt a szabályozást, hogy zsidó csak abban az esetben élvezheti ezeket a jogokat, ha felmenő rokonai 1867-től kezdve Magyarországon területén laktak. Szintén a paragrafus szerint községi tanácsokban virilista nem lehet zsidó. Elfogadták az 5. pontot is, ami kimondja, hogy a jövőben zsidók köztisztviselői szolgálatba nem léphetnek.

EMLÉKEZÉS A NÉPÉRT KÜZDŐ WESSELÉNYI MIKLÓSRA

Száz évvel ezelőtt vetették fogságra Erdély nagy fiát

Írta: Dr. GERGELY PAL

Február 9-én volt kerekén száz éve annak, hogy a hétszemélyes tábla, vagyis az akkori legfőbb bíróság b. Wesselényi Miklósról mondta „oktató üdvösséges példát” a 3 évi várfogságot. Már négy éve húzódott az a politikai póra, ami így zárult le a Zilah nagyléki főura bevonult a budai Ferdinánd-kaszárnya fogdája. Alig három hónapot töltött itt, mikor szemének idegsorvadását bizonyítva, barátai kieszközölték, hogy kancelláriai menlevele (salvus conductus) mellett az ausztriai *Grabenbergbe* utazhatott, gyógyulni. Természetesen itt is állandó rendőri felügyelet alatt állott és a négy évi kényszerű ápolásról mégis megvakultan térhetett csak haza, imádott Erdélyébe. Külön királyi kegyelem engedte el azt a fiz esztendői újabb fogságot, amit az erdélyi „államfelforgatási” bűnpörében mondott ki ellene fogsága alatt a bíróság.

Kedvelt barátja, Bárfai László kézhates naplója sok új adatot tár fel, ezeket most dolgozzák fel hivatott tudósok, de Wesselényi életrajzírói már eddig is közölték egyes részleteit. Most nem a fogságnak naplózerű adatait, hanem Wesselényihez méltóan inkább *működését, eszméit* ismertjük a *Magyar Lapok* olvasóival. A mi irányunk ugyanis ebben a tisztult európai-keresztény világnézetben gyökerezik.

Már az 1830-as években forrott a fészken a társadalom nagy erjedése: mindig a nagy világitó szellemek, a költők (*Kisfalussy K., Kölcsey, Vörösmarty*), a nemzeti romantika bajnokai jártak az élen. Ez volt Petőfi iskolája is! Méltó azonban, hogy egy szürke nemzeti is kiemeljük a feledés homályából, aki meg Wesselényi és Széchenyi előtt, még pedig 1807-ben álmodni mert „európai műveltség, független” államról s 25 millió forintos a apókével építő, *országépítő társadalmat* akart összehozni, hogy „jöjjön minden mozgásba az hazában.” Ez a derék szegedi „földmérő” *Vedres István* volt. A *Hitel* azonban, Széchenyi robbantó hatású könyve még csak 24 évvel később jelent meg, mely aztán határozott lendületet adott a társadalmi és gazdasági átalakítások mozgalmának. *Széchenyivel majdnem egyidőben* írta meg Wesselényi is azt a nagy művét, melyet sok hátor szaváért nem is merlek Pesten kinyomatni, hanem 1832-ben — Bucarestben került kinyomtatásra. Ennek a könyvnek „*A baltételekről*” volt a címe. Irhatta volna akár Széchenyi is, annyira egyek ök lélekben. Nagy kár aztán a módszerterületben való későbbi elkülönülésük, ép úgy, mint Kossuthé is. Az a Wesselényi, aki 1830-ban elsőnek szölte magyarul a főrendi táblán, éppen anyanyelvünknek kérve szállást az addigi latin-német helyébe, az a zilahai főnemes, aki Udvarhely-megye közgyűlésén már 1831-ben bejelenti, hogy semmiféle bécsi megfélemlítés nem téríti el könyve kiadásától, méltán lehetett a nemzeti „fesz és pöf”-ről, a megyei tisztesek önkényeiről, a törvény előtti egyenlőség követelményéről, a 9 millió jobbágy nemzeti tételéről. Állandóan visszatérő sorsa, melyben a *lelki műveltséget* hangsúlyozza, mintegy bevezetője a nagy belső reformkor kezdetének.

Sajnos, az erkölcs és lelki műveltség éppen a főrendiektől volt akkor a legfávoalabb. Már Széchenyi naplóiból is azt látjuk, mennyire megundorodott saját osztályától, a léha, pazarió, dözsölő, külföldön nem tanuló, csak mulatozó *arisztokráciától*. (Mily ellenmondás, hogy mikor az „arisztokrácia” fogalma a leg-

jobbak uralmát jelenti, akkor e név annyira rosszat takarhatott!) De az 1832—36-iki magyar országgyűlés már megkezdte a reformokat: s Wesselényi volt az országgyűlés kezdetén a vezér. Majd hazasiet Erdélybe, hogy ott is a reformok útjára terelje az országgyűlést. A magyar országgyűlésen Kölcsey Ferenc veszi át a vezerséget, ki lankadatlan buzgósággal és óriási munkássággal dolgozik a jobbágyok érdekében való első földreformért és az 5 társadalmi egyenlőségük kiharcolásáért. De az osztrák kamarilla ezt a felszabadulási harcot és a nemzet megerősödésére törekvést nem nézhetette jó szemmel. A hivatalos gépezet nyomásával s a leitatott kurtanemesség műveletlen tömegével keresztülítte, hogy Kölcseyt Szatmár-megye közgyűlése visszahívta az országgyűlésből. Wesselényi Erdélyből sietett a szatmár-megyei közgyűlésre, hogy barátja követi küldetését megvédje. Akkor mondta azt a lángoló beszédet, melyért folségsértési pörbe fogták, s melyért a fogságot is meg kellett aztán 1839-ben kezdenie. Hiába volt Wesselényi érdekében a Kölcsey klasszikus védőírata, mely költői nagyságu terjedelemben merítette ki a vád lehetetlenségét. Kölcsey 1838-ban behalt a küzdelemben. Egy évvel előbb Kossuthot s az új eszmékért lelkesedő országgyűlési ifjúság vezéreit vitték fogságha. Wesselényi szinte társtalanul maradt a nép felszabadításáért küzdők között.

A népmilliók sorsának javításán kívül Wesselényi Miklós, aki a pesti 1838-iki árvíz alkalmából sokszáz ember életét mentette meg s az „árvi hajós” hősnévvél tisztelte meg őt a költők és a nép szeretele. — ez a nagy emberharát még egy más nagy (és ebben igazán *világviszonylatban úttörő*) gondolat előharcosa is volt. Ő ismerte meg t. i. elsőnek a *nemzetiségi kérdés* horderejét és ausztriai fogságában, majd Erdélybe 1843-ban, visszatérte után egyre tisztultabb képe van e kérdés rideg, faji valóságáról. Míg mások a szabadelvűség csodátevéséről reméltek a *polgári szabadságtól*, jog-mezadástól, hogy az egyes nemzetiségek államellenes törekvésért leszereli (így Kossuth is, sőt még később Eötvös is). — addig *egyegyedül Wesselényi ismerte föl e kérdés mély gyökérzetét s gyakorlati orvoslása módját*. Az 1843-ban Lipcsében kiadott művében „*Szózat a magyar s szláv nemzetiség ügyében*” meglátja az 1919-ig bekövetkezett eseményeket: a francia-orosz szövetséget, a világháború ezerszefolyását, az ujonnan született szláv államokat, stb. Eppen Wesselényi mondja ki 1848-ban, hogy Európa viharsarkában csak *két nép testvéri összefogása* állhat erős gátként a kétévezredes Európát, latin kulturánkat fenyegető néparamlásokkal szemben: *a román és a magyar!* Ime léonoki szavak, melyeken nem árt ma sem töprenzeni.

Wesselényi korában még keveredve, kiforratlanul áll a kialakuló liberalizmus mellett a nacionalizmus. Erdékesen bifurkálja a *konzeratív* faji türelmességét a *liberális fiatal* s, a későbbi nagy nemzedék *jogkiterjesztése*. Az egész történeti magyarság a Nemzet megerősítése a cél s ennek liberális a nagy nyugati, angliai eszmények felé forduló éharcosa éppen Wesselényi, majd a nagyok közt is legnagyobb Kossuth A költők szárnyaló szavai kispapok, áhítatos szerzetes magyar testvérek voltak a jogszerűsítés, *humanitárius előkészítők* és majdan a szabadságharcban ök a betetőzők (s. Petőfivel). De senki el nem vitalhatja Ravai, Czuczor és még annyi más, századeleji költőnk, tudósnk papi ruhájától a tiszteletet. Ök

törtek be először Krisztus szavaival magyarul, modernül hangzó értelmezésben. Majdnem úgy, mint Pázmány, a magyar próza örökké legnagyobb kovácsolója, csak hogy még Pázmány XVII századában nem toltult ennyire előtérbe a *Kisember*, a *millió magyar*, a *jobbágy* (az ősi szó, nótakincs és ruha megörzője) és a kialakuló városi polgárság sorsával való törődés. Pázmány még csak a „német” veszályt (vagyis Ausztriát) látta, de 200 év múlva Czuczorék és sok fiatal paplárna már a szociális-veszályt is. Bármily korai és anakronikus szó még ez akkor, a lényeg mégis ez. A szoros *érdekközösségen* alapuló lelki és katonai együttműködés ily heterogén országban csak úgy lehetett, hogy a legelemibb költőket, az államnyelvet mindenkinek ismernie kell s e nyelvet ök, a költők művelték is! Emellett a nemzetiségek közt *kölcsönös türelmesség* és az igazi emberszeretet is kell. Csak éppen azt nem látta meg senki száz évvel ezelőtt, hogy az állampolgári öntudatnál, a kölcsönös türelmességnél, stb. szépen hangzó humánus dolgoknál lehet még valami hatalmasabb is, ami a XX. századnak nagy változásait előidézte és ez: *a faji öntudat*. Akár nagy E-vel, akár kicsivel írjuk is az *ember-t*, itt most a lét vagy nem-lét forog kockán és az ócska liberodemokrata „polgár”-felfogásnál milliószorta erősebb a faji hovatartozás kérdése!

Wesselényi gondolat-mozdító szavai azt vétették észre, hogy nyolc századon át történelmi alapítványzó lett a Nép. Es ez az észre-vevés mind-mind nagyobb időszerűséget kapott; ma pedig talán minden eddigi korszakénál nagyobb az időszerűsége. Ma minden nép a maga legegyszerűbb és legtermészetesebb lényegei szerint kíván újjászületni. A föld, a munka s a néptestvéri összetartás szelleméből fakadó közös öntudat, mely nem zabolátlan tömegháborgás vagy szétfolyó áradozás, hanem közös lélekakarát, — ez az, amikben megújulnak a népek. Most van ennek a népi fejlődésnek a legdöntőbb hullámszerű világaradata. Erre gondolva, bizony csodálattal emlékezhetünk vissza a száz év előtti Wesselényire, aki népének nemzetté válásáért, a verejtékes munkából élő milliókért küzdött s aki népe fölemeléseért, gazdasági és szellemi megerősítéseért agitált a sajtóban, gyűléseken, családokban s még — halóporában is.

Minden egyesületnek, testületnek, klubnak igazolni kell működésük törvényességét

A rendelet részletes szövege

Nagyvárad. Saját tud. Bihar megye Csendőrlégiójának parancsnoka az idevonatkozó törvényre hivatkozva a következő rendeletet adta ki:

1. A Nagyvárad területén működő egyesületek, szövetségek, testületek; — legyenek azok vallásos, kulturális, zenei, művészi, tudományos, hazafias irányúak, foglalkozási testületek vadász-társulatok emberbaráti egyesületek, klubok vagy körök — mindannyian kötelesek a törvényes működésüket igazoló és engedélyező irataikat a rendőrkészletre fölvinni. A szükséges iratok a következők: *a* Működési engedély a minisztériumtól. *b* A jogi személyiséget igazoló törvényes székijajstrom. *c* A Hivatalos Lapban megjelent és a miniszter által jóváhagyott működési szabályzat. *d* Másolat a legutolsó tisztújító közgyűlésről, amikor a jelenlegi vezetőséget választották. *e* A jelenlegi elnök, vagy felelős vezető nyilatkozata az egyesület működéséről, a tagok számáról és az egyesület anyagi helyzetéről.

2. A fenti iratokat 2 példányban legkésőbb február 25-ig föl kell vinni a rendőrség közigazgatási irodájába. (Első emelet 14-es ajtó.)

3. Március elsejétől kezdve az egyesületek vezetői, elnökei kötelesek a rendőrségen jelenteni minden esetleges működési vagy személyi változást, lemondásokat stb., valamint az egyesület székhelyének változását is.

4. Az elnök személyesen felelős ennek a rendeletnek a végrehajtásáért ellenkező esetben törvényes eljárás indul ellene kihágás címén.

PETRUC TEODOR ezredes,

Bihar megye Csendőrlégiójának parancsnoka.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lei.Magyarországon: Egész évre 90 P, félre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekkzámlánk száma: 30.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt légáramlás, északi, később délnyugati széllel, sok heveny köd, köcszítálás, mérsékelt éjjeli fagy, a nappali hőmérséklet nem változik lényegesen.

Zürichi zárlat. Párizs 11.68, London 20.67 háromnegyed, Newyork 441, Brüsszel 74.57 fél, Milánó 23.25, Amszterdam 237.90, Berlin 177, Szófia 540, Prága 15.15, Varsó 83.50, Belgrad 10, Bucaresti 337.

RENDELET A HIVATALOS ÜNNEPEKEN VALÓ ISTENTISZTELETEKRŐL. Bucaresti. Saját tud. Minisztertanácsi határozat jelent meg a Hivatalos Lap szerdai számában, amely elrendeli, hogy minden hífielkezelést istentiszteletet tartson a nemzeti ünnepeken és az uralkodó család ünnepein. Ez istentiszteletek időpontját a hatóságok fogják megállapítani.

DRAGU IOANT NEVEZTÉK KI A SAJTÓ-IGAZGATÓSÁG ÉLÉRE. Bucaresti. Saját tud. A sajtóigazgatóság élére Dragu Ioant nevezték ki, aki régebben, mikor a sajtóigazgatóság még a külügyminisztériumhoz tartozott, volt már ez intézmény vezetője, de aztán athéni és ankarai sajtótanácsos lett.

Miniszteri rendelet a tanárok gyakorlati tanfolyamáról. Bucaresti. Saját tud. A Monitorul Oficialban miniszteri rendelet jelent meg, amely szerint azok a tanárok, akik hivatalosan kinevezési iskolákban tanítanak, kötelesek megőrizni a kétéves pedagógiai gyakorlatot folytatni. Az első évben valamelyik felekezeti iskola kinevezett rendes tanára mellett, az inspektor véleményezése alapján; a második évben vagy állami iskolánál, vagy a felsőbb tanítóképző intézetnél.

MÁRCIUS ELSEJÉRE BEHÍVJÁK AZ 1939-KI ÉVFOLYAMBELIEKET. Bucaresti. Saját tud. Egy február elsejei keletkezű rendelettervény jóváhagyja az 1939-iki évfolyam, 1939 március elsejére való behívását.

VARSÓBA UTAZOTT A BUCURESTI LENGYEL KÖVET. Bucaresti. Saját tud. Racinszky gróf, Lengyelország bucaresti követe szolgálati ügyben néhány napra Varsóba utazott.

Árlejtések a tartományban. Kolozsvár. Saját tud. Az árlejtési közlöny jelentése szerint március 2-án a nagyvárad villamosmű 1000 vagon, március 7-én a CFR személyzete részére 25.000 vagon és a CFR saját részére 100.000 méter tűzifa beszerzésére tartanak árlejtést. — A kolozsvári IX. utfélyelőségénél február 14-én árlejtést tartanak egy 153 méter hosszú Szamos-híd építési munkálataira 2.350.000 lei előiránnyal. Ugyanakkor és ugyanott árlejtést tartanak zuzott kő beszerzésére 3.471.000 lei előiránnyal.

DISZEBÉD A FŐVÁROSBAN TARTÓZKODÓ ANGOL GAZDASÁGI SZAKÉRTŐ TISZTELETÉRE. Bucaresti. Saját tud. Gafencu külügyminiszter és felesége ebédet adott Semphill Lord tiszteletére, aki tudvalevőleg gazdasági kapcsolatok tanulmányozása céljából van Bucarestben. A diszében megjelent Calinescu helyettes miniszterelnök. Bujoi, nemzetgazdasági miniszter és Titeanu propagandaminiszter is.

Tovább folytatják az idén a kolozsvári Regina Maria Leányiskola bentlakásának építését. Saját tud. A kolozsvári Regina Maria Leánygimnázium internátusának építését már évekei ezelőtt megkezdték, azonban a rendelkezésre állott négy millió lei építési alap kimerülésével a munkálatok megszakadtak. A liceum iskolatanácsának megbízottjai eljárak annak érdekében, hogy az internátus továbbépítéséhez az új állami költségvetés keretén belül nagyobb összeget becéessanak rendelkezésükre. Valószínűnek látszik, hogy a kezdeményezés eredménye lesz és a tavaszi építkezési kampányban tovább folytatják a félfelmaradt épület építését.

NAE POPESCU ÉS MARIN SADOVEANU BEOSZTÁSA A KULTUSZMINISZTERIUMBAN. Bucarestiből jelentik: A kultuszminiszter rendlete értelmében az összes kultuszügyek Nae Popescu, a színházi és művészeti ügyek pedig Ion Marin Sadoveanu hatáskörébe tartoznak. Ion Marin Sadoveanu továbbra is a fővárosi nemzeti színház és operaház igazgatója marad.

MÁRCIUS 31-IG KELL A BIRÓSÁGOKNAK ÖSSZEÁLLITANIOK AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁGI REVIZIÓRA VONATKOZÓ DÖNTÉSEKET. Bucarestiből jelentik: Az igazságügyminisztérium utasította a bíróságokat, hogy március 31-ig állítsák össze az állampolgársági revizióra vonatkozó döntéseket. Az utasítás hangoztatja, hogy a bíróságok az állampolgársági reviziós körök elintézésére nem tölthetik ki tizenöt napot meghaladó időt.

BEIRATKOZHATNAK A PILÓTAISKOLÁBA A KÖZÉPISKOLAI TANULÓK IS. Bucarestiből jelentik: A közoktatásiügyi minisztérium engedélyezte, hogy azokban a városokban, ahol polgári repülőiskola működik, a tizenhétéves évet betöltött középiskolai tanulók, szülői beleegyezéssel, résztvehesenek a tanfolyamokon.

ÚJABB FÉLMILLIÓ LEI KERÜLT MEG A BRASSÓBAN ZSÁKMANYOLT PÉNZBŐL. Bucarestiből jelentik: A brassói öt és fél millió leies betörés zsákmányából ismét megtaláltak nagyobb összeget. Saraga betörővezér egyik a fővárosban lakó rokonánál házkutatás folyamán 446.500 leit, egy másik rokonánál Bărladban százezer leies pénzesomagot fedeztek fel. Ezzel a rendőrség be is fejezte nyomozói tevékenységét és a „Farkasverem” harminc letartóztatott tagját az összes vonatkozó iratokkal együtt a tegnapi nap folyamán átadta az ilfovi ügyészségnek.

A chilei földrengés helyszínének térképe.

Nagyszabású ércpénzhamisítást lepleztek le a Gyimes völgyében

A jól megszervezett pénzhamisítóbandának több mint tiz községben volt megbízottja

Csíkseredáról jelentik: A gyimesfelsőlői csendőrség a bacsaumegei Agas s Comanesti községek csendőrségeinek segítségével több heti nyomozás után kiterjedt szervezett ércpénzhamisító társaságot leplezett le. A Gyimesvölgyében már hosszabb idő óta jól sikerült 50 és 100 leies, bevonásuk előtt pedig 250 leies hamis ércpénzek kerültek forgalomba. Több esetben vettek őrizetbe hamispénzzel fizető csángókat, de azok mindig igazolni tudták magukat.

Az agasi csendőrség munkáját végre a szerencse is megkönnyítette. Dobritoiu Ioan agasi származású kősteleki lakos az egyik kocsmában hamis százeleseelel akart fizetni. A vendéglős értesítette a csendőrséget és Dobritoiut őrizetbe vették.

Dobritoiu Ioan kihallgatása során beismerte, hogy már évtizedek óta foglalkozik pénzhamisítással s azért már kétféle börtönbüntetést is kapott. Eddig csak kicsiben állította elő a hamis pénzeket. Gipsz mintákba öntötte a megolvastott ércet és a sok munkát igénylő eljárás nem igen fizette ki magát. Most akart nagyobb tőkét összehozni, hogy korszerű présekkel felszerelve fogjon neki a pénzgyártásnak.

ÓRIÁSI RÉSZVÉTT MELLETT TEMETTÉK EL TELEGDY LÁSZLÓT. Kolozsvárról jelentik: Telegdy László, a napokban váratlanul elhunyt fiatal úriasszonyt szerdán temették el óriási részvét mellett. Az EGE főfelügyelőjének feleségét Kádár Géza református generalis-direktor búcsúztatásáig könnyekig megható szavakkal. Rámutatott arra a nagy veszteségre is, amely a Református Nőszövetséget érte szociális, minden áldozatra kész tagjának halálával.

Al-végrehajtót lepleztek le Szatmáron. Saját tud. A külvárosi háztulajdonosoknál egy magát végrehajtónak nevező egyén jelentkezett és szigorúan követelte az adóhátralékot. Ha az illető kijelentette, hogy jelenleg nem tudja a teljes összeget kifizetni, a „végrehajtó” nyomtatványokat szedte el és foglalnai akart. Kijelentette, hogy szigorú parancs értelmében a lefoglalt értékeket még aznap elszállítják és a szerdai hetipiacon elárverezik. Az adóhátralékosok erre megijedtek és körülmények között a „végrehajtót”, aki rövidesen hajlandóságot mutatott egy kis elnézésre. A „kis elnézés” azonban pénzbe került. A „végrehajtó” 2—3000 leiert szívesen adott haladékokat. Sőt, a kisebb hátraléknál már száz leire is kényeztet. Egy háztulajdonos gyanút fogott és értesítette a rendőrséget. Mire azonban az őrszemés rendőr megérkezett volna, a „végrehajtó” ketyekeltoldott. A detektívek Mihai Ioan személyében rövid nyomozás után letartóztatták. Mihai beszélt, hogy hetek óta az adóhátralékra adott haladékból él. A rendőrség most azt akarja megállapítani, hogy a vakmerő szélfurcsa honnan tudta meg a hátralékos adófizetők névlistáját.

TOVÁBBI INTÉZKEDÉSIG NEM ALLITANAK KI NAGYVÁRADON SZEMÉLYAZONOSÁGI IGAZOLVÁNYOKAT. A nagyvárad rendőrség népesedési ügyosztályának vezetője tegnap délután a következő rendeletet adta ki:

— Felőbb rendelkezés folytán, a mai naptól kezdődően, további intézkedésig, beszüntettük a fényképes személyazonossági igazolványok kiállítását. A rendelet következtében nem kell senkinek sem jelentkezni a már régebben kiállított személyazonossági igazolványokat mindaddig nem állít ki semmi részére, amíg erre vonatkozólag újabb rendelet nem érkezik. A közönséget a népesedési hivatal annakidején pontosan fogja tájékoztatni a lapok útján, miután a hirdetményt közzé tessék.

A rendelettel kapcsolatosan a nagyvárad népesedési hivatal főnöke kijelentette munkatársainak, hogy a hivatal mindaddig, amíg a fényképes személyazonossági igazolványokat újból ki nem állítják, csupán a lakásváltozásokat vezet keresztül, tehát mindenki tartsa kötelességének esetleges lakásváltozását 24 órán belül bejelenteni.

A banda központja Kősteleken lett volna, ahol a hegyek közé élejtett csángó telepen nyugodtan dolgozhattak volna. Dobritoiu beismerése alapján azonban megtervezészerű házkutatást tartottak. Roman Gheorghe, Vata György, Vata Demeter, Vranceán György, Péter Vendel, Toader Roman és Ambrus Imre kősteleki lakosoknál, akik mind „részvényesek” voltak a nagyban pénzgyártásba bekapcsolódó csövegvezetnek. A házkutatás során Vata Györgynél hamis százeleseeleket, míg Vata Demeternél ércolvastó és hegesztő készülékeket találtak. Bacău vármegyében is több megbízottja van Dobritoiunak, akik a pénz elhelyezésével foglalkoznak. Ezek közül a csendőrségnek sikerült elcsípnie Petre Miron és Constantin Popescu agasi lakosokat, akiknél 158 darab „raktaron” maradt hamis 250 leies és 9 darab hamis százeleseeleket. Gyimesfelsőlőken Bokor Andras és Ambrus Péter gazdálkodókat vették őrizetbe, mert az a gyanu, hogy a hamispénzeket ők helyezték el a Gyimes-völgyében.

A pénzhamisító bandának Moinești, Targu-Ocnă s Comanesti községekben is vannak ügynői, akiknek kézrekerítésére az illetékes csendőrségek észlelőkönyvnyomozást indítottak.

MAGYAROK ÉRDEKVEDELME SZOVJET-OROSZORSZÁGBAN

Londonból jelentik: A Reuter iroda tokiói jelentése alapján közli, hogy a moszkvai japán nagykövetség átvette a Szovjet-Oroszországban élő magyarok ügyeinek gondozását.

VIHARBA KERÜLT ÉS SÜLLYED EGY TENGERJÁRÓ HAJÓ. Newyorkból jelentik: A mackay-i rádió felfogta a 4400 tonnás Maria D. Marminga angol tehergőzös segélykérő jeleit. A gőzös jelezte, hogy Newyorktól keletre 120 mérföldnyire süllyedőben van. A tengeren borzalmas vihar dühöng, ami a hajó mentését kétségessé teszi. Az Auriana gőzös a helyszín felé vette útját. A Queen Mary óriás óceánjáró is jelezte, hogy 400 mérföldnyire van a süllyedés helyétől és ha a viszonyok engedik, megkísérli a mentést.

Szellőztetés közben tolvaj járt a szobában, de menekülés közben a károztalt karjába szaladt. Szatmár. Saját tud. Tanos Vasile tisztviselő Veronica Micle-utcai lakásának ablakait tegnap reggel, szellőztetés céljából, nyitva hagyták. Tanos már elindult hazulról, később azonban visszatért, mert otthon felejtett valamit. Amikor a lakás ablakára nézett, a szobából egy ismeretlen férfit látott kiugrani az ablakon. A tolvaj után iramodott, akit sikerült elfogni. Megállapították, hogy az ismeretlen ember Bulea Vasile büntetett előéletű mármarosí egyénnel azonos, aki gyilkosság miatt már fegyházban ült. Bulea a szellőztetett lakásba hatolt és onnan elloptott egy 10 ezer lei értékű aranyórát. Átadták az ügyészségnek.

* A legideálisabb hashajtó, vértisztító, sphenhajító a dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorontás, fejfájás, vödös, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Teadélután a „Sasok“-nál. A Sasok Turista Egyesülete folyó hó 12-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel az I. G. Duca-utca 9. sz. alatti táncteremben teadélutánt rendez. Belépti díj 20 lei, amely összegben a felszolgáló tea ára is belefoglaltatik.

HÁROM GYERMEK BORZALMAS FÜSTHÁLÁLA. Debrecenből jelentik: Fodor Sándor hajdudorogi lakos, szerdán reggel feleségével együtt elment hazulról. Eltávozásuk előtt bezárták a lakást, melyben 3 kis gyermekük tartózkodott. Mire a szülők délben hazaértek, a lakásban mind a 3 három gyermeket halva találták. A gyermekeket a kályhából kitoduló füst ölte meg.

Temetés. Mester Imre CFR nyugdíjas 60 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután fél 3 órakor lesz a Haller-kápolnában. — Felvinczy Józsefné szül. Szathmáry Judika hosszas szenvedés után 28 éves korában Nagyváradon elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Cal. Suisului 53. sz. gyászháznál. (Erdélyi „Concordia“)

ÉLETREKELT A FRANCIA NÉGYES.

Most, amikor javában áll a farsang és nap mint nap a béli beszámoló sorait böngészik a lapok hasábjai között, — olyan békeidőkbeli melegség csap meg bennünket: Újra divatba jött anyóink anyanyáink sokat emlegetett, kedves, elegáns tánc, a francia négyes. Négyessel nyitották egykoron a megszerte híres kaszáló báljait és a négyes kedves üteme csendesül föl úgyszólván minden előkelő táncmulatság kezdetén. A háborúutáni évek kábitó rőzsenéje túlharagolta a kedves tánc ünnepeit és azt gondoltuk, hogy az egykori négyesek csakugyan csak holdgó emlékként fogják nyugodni a selyemszinóros, szalagos és szléeses táncrendekkel egyetemben. És most mégis oly kellemesen csatlódtunk, mer a francia négyes feladományossá csendességéből és újra olvashatjuk: „az AAC bálját négyessel nyitották Aradon“, az NSE bálját négyessel nyitották Nagyváradon... De szép is voltak a párok az NSE bálban! Nem hisszük, hogy a könnyesen mosolygó grófmamák kifogásolni valóit találták a négyes finom sasszónak lejtésében. Kell-e még Ávi, a fiatal tehetséges táncművész, az agilis oktatásának köszönhető, hogy Aradon ily szépen sikerült föleleveníteni a kedves, régi táncot. Ő tanította meg a párokat a finom, előkelő lépések egyszerűségében is megkapó mozdulataira. Ő irányította, dolgozott, igazgított a szép táncmulatság bet. És társasága nem volt viabavaló.

Primărie Municipaliă Oraș

Serv. fin. bir. licitațiilor

Nr. 3859/1939.

PUBLICAȚIUNI

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 24 Februarie 1939 orașul Bălănești, m. se va ține în sala mică de ședință a primăriei, etaj. I. cam. nr. 1. a cea tratare prin bună învoială în cont-nuare cu supraofertare verbală, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de înlocuirea tuturor ochiurilor de sticlă și mta. dela ferestrele subsolului edificului „Apollo“ situate pe trotuarul din Bdul. Reg. Ferdinand nr. 12 și Str. I. C. Brătianu.

Valoarea lucrărilor după deviz este în sumă de lei 31.800.

Tratarea prin bună învoială se va ține în conformitate cu art. 88-10 inclusiv din legea contabilității publice, regulamentul oficiului central de licitații și normele publicate în Monitorul Oficial nr. 127. din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele, cari vor lua parte la tratare, vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5 la sută din valoarea ofertei. (în recipisa A. m. Fin. ni numerar sau efect de Stat), iar oferta se va face numai în conformitate cu caetul de sarcini, deviz etc., cari pot fi văzute în ficare zi, la primărie, bir. lic. part. cam. nr. 20, în orele de serviciu.

Oradea, la 7. Febr. 1939.

Dr. C. Solyom.

Secretar General: Inlescifrabil.

SZÍNHÁZ

A Thalia operettegyüttesének nyolcnapos vendéjátéka Nagyváradon

E hó 15-én, szerdán este kezdődik a Thalia kedvelt operettegyüttesének nyolcnapos terjedő játékciklusa. A cikluson három ujdonság szerepel, amelyeknek miúgygyike az utóbbi idők legnagyobb sikere a Thalia siet, hogy ezeket a sikeres ujdonságokat frissiben hozza a váradi közönség részére.

Első bemutató Pierre Weber szellemes, kacagtató vígjátéka: A hölgy hozzám tartozik, amelyhez az utóbbi évek egyik legnevesebb muzsikusa, Eismann Mihály irt invenciózus, nagyszerű muzsikát.

A második bemutató egy operett, amelynek sokatmondó címe: Nincs szebb, mint a szerelem. Romantikus meséjű, finom humoru, ötletekben gazdag operett a Nincs szebb, mint a szerelem,

Védekezzék a ragályos betegségek ellen! Dörzsöljék be testét valódi Diana sósborszesszel.

amelynek neves szerzője Sándor Jenő, annyi sok operett-siker hőse.

A harmadik bemutató egy igazi régi revü: A szemjas krokodil. Ez az a revü, amely egy csapásra hódít, mert miúgygy van benne, amit szem, száj és fül kíván. Gyönyörű díszletek, remek muzsika, pazar toalettek egész légiója, görliök, boxok és rengeteg nevetést jelent, amit már csak azért is különösképpen szert a közönség, mert közelről láthatja kedvenceit.

Amint látjuk, tehát három bemutató, három különböző műfaj. Egy zenés vígjáték, egy operett és egy revü. Kétségtelen, hogy ez a ciklus így a legnagyobb siker jegyében fog lezajlani.

HETI MŰSOR:

Szerda, február 15. este 9 órakor: **A hölgy hozzám tartozik.** (Pierre Weber és Eismann Mihály zenés vígjátéka. Rendező Gróf László. Főszereplők: Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Báza Eva, Rajnai Elli, Jenéi János, Tompa Sándor, Csóka József, Fülöp Sándor, Deésy Jenő, Örvössy Géza, Csengeri Aladár. Vezényel Schreiber Alajos.)

Csütörtök délután 5 órakor: **Ide gyere rózsám.** (Olcsó helyárakkal.)

Csütörtök este 9 órakor: **A hölgy hozzám tartozik.**

Péntek este 9 órakor: **Nincs szebb mint a szerelem.** (Sándor Jenő romantikus nagyoperettje. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Báza Eva, Rajnai Elli, Jenéi János, Tompa, Csóka, Fülöp, Réthely, Csengeri.)

Szombat délután 5 órakor: **Nem leszek hálátlan.** (Olcsó helyárakkal.)

Szombat este 9 órakor: **Nincs szebb, mint a szerelem.**

Vasárnap délelőtt 11 órakor nagy gyermek-előadás: **Sicc urfi kalandjai** c. énekes, táncos gyermekoperett. Nagyon olcsó helyárakkal.

Vasárnap délután 3 órakor: **Ide gyere rózsám.** (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Nincs szebb, mint a szerelem.**

Vasárnap este 9 órakor: **A hölgy hozzám tartozik.**

Hétfő este 9 órakor: **A szemjas krokodil.** (Szilágyi László, Harmath Imre és Márkus Alfréd kiállítácos nagy revü-operettje, a színház nagy farsangi produkciója. Edző: Gróf László. Zenéi vezérkorecsolyás Schreiber Alajos. Téli turisták: Krémer, Sándor Stefi, Báza, Rajnai Elli, Jenéi, Tompa, Csóka, Fülöp, Deésy, Réthely stb.)

Kedd délután 5 órakor: **Ide gyere rózsám.** (Olcsó helyárakkal.)

Kedd este 9 órakor: **A szemjas krokodil.**

Szerda délután 5 órakor: **Nem leszek hálátlan.** (Olcsó helyárakkal.)

Szerda este 9 órakor: **A szemjas krokodil.** (Bucsuelőadás.)

— Jegyek már válthatók a színház baloldali pénztáránál délelőtt 11—1-ig és délután 4—6-ig.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: ARIZONA TIGRISE.

DORIAN: KÉT ÁRVA.

CORSO: NÁPOLYI CSÓKOS ÉJSZAKÁK.

A köztársasági spanyolok tömegével menekülnek Kataloniából Franciaországba. Ez a kép a cserérei határállomáson készült, ahol a menekülők százai várják, hogy átmehessenek a határon

KÖZGAZDASÁG

Ötéves munkatervet dolgozott ki az Erdélyrészi Méhész Egyesület

Huszonöt százalékos kedvezménnyel szállíthatók a méh-családok. Bevezetik a méz márkázását. Az erdélyi méhészek nagygyűlése

Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyrészi Méhész Egyesület most tartotta meg ezévi közgyűlését a tagok szokatlanul nagy érdeklődése mellett. A közgyűlésen országárszánk minden vidékéről képviselve volt a méhésztársadalom. Az EME ötéves munkaprogramot állított össze, amely felöleli a méhészeti kultúra mindenirányú megnyilvánulását. Érthető tehát az a nagy érdeklődés, mely a közgyűlést kísérte.

A közgyűlést Pohl Béla elnök nyitotta meg. Török Bálint tb. alelnök, főtítkár terjesztette elő az igazgatóválasztmány 1938. évről, évi működéséről szóló jelentést, amely szerint az egyesület — a méhlegelők feljavítása érdekében — nagyobb mennyiségű mézelő virágmagot és facsemetét osztott ki, kieszközölte a CFR. vezérigazgatóságánál, hogy a kiváló mézelővidékek kihasználására a vándorló méhészek 25%-os vasúti kedvezménnyel szállíthatják méhcsaládjaikat. Az egyesületi tagok méztermelése értékesítésének előmozdítása érdekében bevezeti az egyesület a méz márkázását. Számos panasz

érkezik ugyanis a mézhamisítás miatt. A jövőben, az EME tagjai által forgalomba hozott méz valódiságát az egyesület fogja igazolni. Így a vásárlóközönség nyugodt lehet, hogy valódi táp- és gyógyhatású mézet kap a pénzért és nem silány utánzatot.

Az egyesület programba vette a tagok méztermelésének bizonyos alapon való értékesítését is. Megemlékezett a jelentés a őszi kolozsvári méhészeti kiállítás szép eredményeiről.

Az évi jelentés és a zárszámadások elfogadása után, az ötéves munkaterv keretében dr. Örösi Pál Zoltán debreceni egy. magántanár tartott előadást a méhek költésrothadásáról. Örösi Pál Zoltán dr. 3 évet töltött Németországban, az európai hírvádalmei méhkutató intézetben és nemcsak méhgyógyászati, hanem tenyésztési és egyéb szakkérdésekben is sok és értékes tanácsot szolgált az érdeklődőknek. A közgyűlés után az egybegyűltek társasvacsorán vettek részt, ahol folytatták az értékes vitát.

Két pártra szakadtak a szatmári kisiparosok és a magántisztviselők

Szatmár. Saját tud. Már több ízben hírt adtunk arról, hogy a munkakamara helyi vezetősége céhalakuló ülésre hívta össze az összes szatmári foglalkozási ágakat. A munkakamara nem törődött azaz, hogy Szatmáron a törvényes határidő letelte előtt az összes céhek megalakulnak és az erről szóló jegyzőkönyvek már a felettes hatóságok előtt fekszenek.

A munkakamara vezetőségének felhívása értetődő zavart okozott az érdekeltek körében. A már megalakított céhek tagjainak egy része, látva azt, hogy hivatalos helyről jövő kezdeményezésről van szó, megijedtek és a munkakamara által létrehozott céhbe kérték felvételüket. Sokan ugyanis attól féltek, hogy a kisiparos unió és a magántisztviselők szindikátusa által összehívott alakuló közgyűlést semmisnek fogják nyilvánítani

és ők céhtagság nélkül maradnak. Azok azonban, akik jól ismerik a törvényeket, tudják, hogy a régebben megalakított céhek a törvény rendelkezéseinek betartásával jöttek létre.

Jogesorból tehát nem féltek és megmaradtak a régi céhekben.

A két táborra szakadt iparosság és magántisztviselők között most tovább folyik a harc. Ez már annyira elfajult, hogy hivatalos egyének befolyására, a régi céh-vezetőség tagjait sok helyen elbocsátották állásukból.

A vas- és fémmunkások, valamint a magántisztviselők szindikátusa elhatározta, hogy az ügyben tiltakozó emlékiratot nyújtanak át Coman Simion ezredes-prefektusnak.

Hatalmas konzervgyárat állítanak fel Szatmáron

Az export-vágóhidat és az új gyárat az Unio telepén helyezik el

Szatmár. Saját tud. A város vezetősége és egy pénzügyi csoport között napok óta élénk tárgyalások folynak.

Mint ismeretes, az Unio vagongyárat két évvel ezelőtt Brassóba költöztették. A gyár őrson maradt telepén egy rézhengergyár alakult, de később ezt is elvitték Bucurestibe. Most az épületek elhagyottan állanak és az Astra érdeklődés a telket és az épületeket eladóvá tette.

Nemrégben egy pénzügyi csoport alakult Szatmáron, több mint százmillió lei tőkével. Ez a csoport elhatározta, hogy ha a kedvező léghőmérsékletű kihalakítania, Szatmáron hatalmas konzervgyárat állít fel.

A pénzügyi csoport megbízásából dr. Dobosi Andrei volt szenátor Bucurestibe utazott, ahol az Astra vállalat igazgatóságával tárgyalni kezdett. Aziránt érdeklődött, hogy a szatmári üresen álló telepet mennyiért engednék át, ha arra vevő jelentkezne. A vállalat igazgatósága azt válaszolta, hogy az épületet Szatmár városának szeretné átadni, hogy a várost az Unio elköltöztetése által okozott károsodásért kárpótolja. Hajlandók a vételárát a lehető legkedvezőbbben megállapítani és ezt sem kérik egy összegben. A város ugy fizetné, ahogy pénzügyi helyzete engedné.

Dr. Dobosi Andrei Bucurestiből visszatérve,

dr. Piersic Stefan vármegyei főállatorvos társaságában felkereste Moys Victor polgármestert, akitnek előadta az Astra vállalat álláspontját. Ugyanakkor közölte a polgármesterrel, hogy ha a város a telepet megvásárolná és ott export-vágóhidat állítana fel, a csoport, amelynek megbízásából Bucurestiben járt, az export-vágóhid mellett hatalmas konzervgyárat létesítené, az összes mellettelepekkel együtt.

Tekintettel arra a helyzetre, amelyben a jelentősebb gyáraktól és üzemektől megfosztott Szatmár jelenleg van, a polgármester elhatározta, hogy a telepet a város megvásárolja. Ezek szerint a konzervgyár is rövidesen felépülhet, hogy néhány száz munkásnak adhasson kenyeret.

Az EGE felhívása a gazdakörökbe tömörült kisgazdákhöz. Kolozsvárról jelentik: Az EGE ezúton is felhívja a kötelekbe tartozó gazdakörök vezetőit, hogy a kisgazdák tavaszi gabona, káposzta, takarmány, konyhakerti, stb. vetőmagszükségletét írják össze és jelentsék be az EGE-hez, Kolozsvár, Str. Regală 16. szám, az 1939. február hó 23-27. napjain Kolozsváron rendezendő vetőmagkiállítás előtt, ahol azok — közvetlenül a termelői, legjobb minőségben és legelőnyösebb áron és feltételek mellett — beszerezhetők lesznek

Gazdanapok Kolozsváron

Február 23-27. napjain rendezi meg az Erdélyi Gazdasági Egylet folyó évi tavaszi vetőmagkiállítását és vásárát Kolozsváron. A kiállítás alkalmából az erdélyi magyar gazdák nagy számban fognak Kolozsvárra érkezni, mert a gazdanapok mindenikén különböző gyűlések és szakelőadások lesznek.

A kiállítás vásárral lévén egybekötve, a gazdaközönség részére a legkedvezőbb alkalom nyílik a nemesített vetőmagoknak első kézből, a legjobb minőségben és legkedvezőbb áron és feltételek mellett való beszerzésére. A kisgazdaközönség nagy mértékben reá van utalva a vetőmagcsere és ezért az egyesület már előre megkereste a gazdaköri fiókjait a kisgazdák szükségleteinek összeírására és együttesen való beszerzésére. De a magánosok is beszerezhetik, bármily kis- vagy nagymennyiségben szükségletüket és ennek megkönnyítése érdekében az egyesület külön közvetítő kirendelést állít fel a kiállításon.

A beküldött vetőmagvak díjtalanul való megvizsgálását felajánlotta a kolozsvári növénynevelési intézet és vetőmagvizsgáló állomás. Ezért az idejében beérkező magvakat a rendezőség meg fogja vizsgáltatni.

A gazdanapok iránti érdeklődésre jellemző, hogy eddig már több mint 30 gazdaköri fiók jelentette be, hogy ez alkalomból társaskirándulást rendez Kolozsvárra.

A kiállítás megnyitásának napján a gazdaköri vezetők tartanak megbeszélést. Délben bankett és este a Magyar Színházban díszelőadás lesz. A következő napokon az EGE igazgatóválasztmány ülésezik és az egyesület szakosztályai tartanak üléseket. Ugy a kiállítás, mint a szakelőadások a Coghălniceanu volt Farkas-utca 7. szám alatt lesznek megtartva, a Katolikus Kőr helyiségeiben.

Az EGE felhívása az eladó vetőmag felett rendelkező gazdákhöz. Kolozsvárról jelentik. Az EGE felhívja ezúton is az eladó vetőmagkészletek felett rendelkező gazdaközönséget, hogy az EGE 1939. évi február hó 23-27. napjain Kolozsváron rendezendő vetőmagkiállítás és vásárára mintákat küldjenek be, amely alkalommal a készletek a legelőnyösebb áron és feltételek mellett lesznek értékesíthetők, amennyiben a vetőmag iránt érdeklődő gazdák szükségleteit az Egyesület összehívta a gazdakörök után.

Holnap kezdik meg a személyzeti adók befizetését. Nagyvárad. Saját tud. Baio Alexandru pénzügyigazgatóság főtisztviselő, a személyzeti ügyosztály főnöke, szerdán délután a következő rendeletet adta ki: „Holnap, február 10-én, betűrendben megkezdik a személyzeti adók befizetését. Minden cég és vállalat jelentkezzék az előírt napokon, kivételt csupán azok a nagyvállalatok képeznek, ahol több, mint 60 alkalmazott van. Ezek a nagyvállalatok február 15-20-ika között adják be személyzeti listájukat és másnap visszakapják, hogy befizetési kötelezettségüknek eleget tudjanak tenni”.

Megérkezett a parasztyapott első szállítmánya. Bucuresti. Saját tud. A Nemzeti Szövetkezeti Intézet nagymennyiségű parasztyapottot kötött le külföldön behozatalra. A leköötött gyapottból már is nagymennyiség érkezett a constanzai kikötőbe, amit a szebeni és kolozsvári vámhivatalok fognak elosztani a különböző szövetkezeteknek. A megállapodások alapján hetenként száz ezer csomag gyapott érkezik, a szállítást ugyanilyen ütemben március végéig fog tartani és a gyapott ára, amit fokozatosan a falusiak rendelkezésére bocsátanak, meghaladja a 600 millió leit.

Apróhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

március 1-re 1 szoba, konyha, speizos lakás. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13.

Május 1-re

kétszobás, parkettás, előszoba, konyha utcai lakás kiadó. Nagyvárad, Principele Mihai-u. 16. szám.

3 szobás

comfortos utcai lakás május 1-re kiadó. Megtekinthető d. u. 4-5-ig. Nagyvárad, Str. Nicolae Zsiga 32. szám

Allást keres

szavanként 1 lei

Intelligens

lány ajánkozik gyermek mellé vagy magános nőhöz társalkodónak. Címe: Farkas Kató, Nagyvárad, Deavrancea-utca 43.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Ügyes

bejárónó felvétetik március 1-re. Nagyvárad, Str. Pasteur 13.

LEGUJABB

Súlyos szerencsétlenség a breton partokon

Összeütközött a francia hadiflotta két hajója

Párizsból jelentik: A francia haditengerészeti minisztérium hivatalos jelentést adott a breton partokon történt súlyos szerencsétlenségről. A jelentés szerint a francia hadiflotta a

breton partokon éjjeli gyakorlatokat végzett. Eközben a George Leygues cirkálóhajó összeütközött a Bison torpedónaszáddal. A Bison az összeütközés következtében derékban majdnem kettétört.

Francia-olasz kibékülés kezdődik

A Francia Bank kormányzója a Dsibutiba vezető abessziniai vasút eladásairól tárgyal Rómában. — Mikor fog beszélni Mussolini

Londonból jelentik: A Daily Telegraph párizsi tudósítás alapján azt az érdekes hírt közli, hogy a Francia Bank kormányzója, Baudoin napok óta tárgyalásokat folytat Rómában. Baudoin, állítólag, személyes jóbarátja Ciano olasz és Bonnet francia külügyminiszternek s így vállalkozott a római útra. A tárgyalások, a lap szerint, az addis-abeba—dzsibuti vasút átadása körül folynak. Baudoin most Párizsba visszatérve, jelentette, hogy a dzsibuti vasútnak az olaszok számára való eladását előkészítette.

Rómából jelentik: Egyes francia lapok azal zavarják az olvasó értesüléseit, hogy Mussolini egyszer itt, másszor ott, ezt és azt fogja beszélni. Ezzel a helyzettel foglalkozva, a Messagero megállapítja, hogy csak meszterkedésekről van szó, amelyeknek az a céljuk, hogy olyan látszatot keltsenek, mintha az olasz politika ingadozó lenne. Ezzel szemben a Messagero — bizonyára hivatalos sugalmazásra — megállapítja, hogy Mussolini akkor beszél majd, amikor elérkezettnek látja az időt. Minden előzetes terveiért csak légből kapott és céltalos.

A spanyol köztársaságiak átadják a Minorca-szigetet a nemzetieknek

A szigetet kizárólag csak spanyol katonaság fogja megszállani. A két fél között folynak a tárgyalások

Londonból jelentik: A Daily Express nagy feltűnést keltő hírből számol be arról, hogy szerdán este váratlanul megkezdődtek a tárgyalások a spanyol nemzetiek és a köztársaságiak között Minorca-sziget átadásáról. (Minorca-sziget a köztársaságiak kezében van.) Szerdán a Devonshire nevű angol cirkáló meglepetésszerűen kifutott a sziget kikötőjéből, s majd amikor visszatért, magával hozta fedélzetén a nemzetiek megbízottját. Anglia, — amint hivatalosan kijelentik — nem közvetít a két fél között, hanem mint semleges fél felajánlotta jó szolgálatait.

A tárgyalásokról szóló hír nagy szenzációt keltett az angol fővárosban. A tengerészeti minisztérium csütörtökre virradó éjszaka állandó szolgálatban volt, hogy a hajó rádiójelentéseit felvegye a tárgyalások folyásáról és eredményéről.

Ujabb jelentések szerint a nemzetiek megbízottja, San Louis ezredes két feltételben biztosította Minorca átvétele esetére a köztársaságiakat. Ezek szerint 1. a nemzeti kormány biztosítja a legteljesebb vagyon- és személyi biztonságot, 2. a szigetet kizárólag csak spanyol katonaság szállja meg.

Az angol cirkáló csütörtökön délig még mindig Minorca kikötőjében horgonyozott s ebből azt következtetik, hogy csütörtökön délelőtt meg nem jött létre a megállapodás.

VÁRJÁK A KÖZTARSASÁGI HADSEREG TELJES ÖSSZEOMLÁSÁT. — MIAJA TÁBOROK, MADRID VEDŐJE UTLEVELET KÉRT A FRANCIAKTÓL.

Párizsból jelentik: Francia politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a katalán összeomlás folytán most már néhány napon belül a köztársaságiak egész ellenállása összeomlik. Habár

Miaja tábornok Valenciában a külföldi újságíróknak adott újabb nyilatkozatában kijelentette, hogy a köztársasági hadsereg utolsó csepp véréig tartja magát, ezt a bejelentést nem veszik komolyan. Miaja szerint még öt frontot tart kezében a köztársasági kormány félmillió fegyverrel, másik félmillió katoná pedig még tartalékban van. Ezzel szemben a Párizsban megjelenő Petit Parisien azt jelenti, hogy Miaja tábornok utlevelet kért a francia hatóságoktól. A lap azt is tudja, hogy

Volosin kárpátaljai miniszterelnök beszélgetése egy párizsi napilapban

A szlovákoktól kétszáz ezer ember és megfelelő terület átcsatolását kívánják. — Oktrojált a cseh alkotmány. — Az ukrán népegység megvalósítása békés úton

Párizsból jelentik: A „Petit Parisien” Husztra kiküldött tudósítója beszélgetést folytatott Volosin kárpátaljai miniszterelnökkel. Minthogy a miniszterelnök franciául nem tud, ellenben az újságra magyarul is tudott, ez utóbbi nyelven folytette a társalgás.

A miniszterelnök elmondotta, hogy a Kárpátaljai tartománynak Szlovákiától még 200 ezer lakosra s a lakosság számának megfelelő területre van igénye. Ha a két tartományi önkormányzat ebben békés úton meg nem egyezhetnék, Kárpátalja kormánya népszavazást fog kívánni a vita-

Ifj. Kendi Finály István Dr Vitaminok és hormonok

Amatőrkötetésben 116 lei.

Az idei nóbeldíj a nagyközönség széles rétegeiben keltett érdeklődést a vitaminok iránt. Kendi Mihály könyve ebben a vonatkozásban kitűnő kézikönyv. Behatóan foglalkozik az élet fenntartásához szükséges erjesztőkkel, vitaminokkal és hormonokkal s érdekes táblázatokban mutatja ki, hogy a különböző élelmiszerek milyen mértékben tartalmazzák őket.

Miaja két napja tanácskozára hívta össze a köztársasági tábornokokat, hogy a további ellenállás kérdését megbeszélje velük.

Hir szerint több tábornok úgy nyilatkozott, hogy minden további ellenállást céltalannak tart.

FRANCIA ERŐFESZÍTÉSEK A FEGYVERSZÜNETÉRT — NEGRIN MINISZTERELNÖK A HATÁRSZÉLRŐL VISSZAREPÜL VALENCIÁBA

Párizsból jelentik: Anglia és Franciaország nagy erőfeszítéseket tesz abban az irányban, hogy a spanyol küzdőfeleket fegyverszüneti tárgyalásokra bírja. Jól értesült körökben úgy tudják, hogy a köztársaságiak csak abban az esetben lennének hajlandók a fegyveres ellenállás bebiztosítására, ha biztosítékot kapnak arra, hogy Spanyolország lakossága népszavazás útján döntsen a jövőbeni államformájáról. Franco tábornok ezt a feltételt kereken visszautasítja. A londoni francia nagykövetség csütörtökön ismételt tárgyalást az angol kormánnyal a spanyolországi fegyverszünetről.

Párizsból jelentik: Negrin és több miniszter-társa, valamint több magasrangú katonatiszt a francia határra érkezett. Negrinék a határtól néhány méterre, de még spanyol földön utóztak fel szállásukat. A spanyol köztársasági miniszterelnök így akarja jelképezni, hogy nem hagyta el Spanyolországot. A miniszterelnök környezetében úgy tudják, hogy miután majd minden köztársasági csapatot átmenekült francia területre, Negrin repülőgépen Valenciába utazik.

Schuschnigg volt osztrák kancellár nagybeteg

Londonból jelentik: A Daily Telegraph Bécsből keltezett jelentése szerint Schuschnigg volt osztrák kancellár egészségi állapota súlyosan megrendült. Az orvosok megállapítása szerint Schuschniggot feltétlenül vidékre kell szállítani, hogy egészsége helyreálljon.